wtorek | 29 kwietnia 2014 | nr 50 (LXIX) | cena: 11 kč

Pismo ukazuje się we wtorki, czwartki i soboty. www.glosludu.cz

Głos Ludu

Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

To były inne zupełnie czasy | s. 5

»Duha« zaprasza na woltyżerkę | s. 6

Świadkowie cudownych wyników | s. 12

Czy obcokrajowiec znaczy obcy?

PROBLEM: *Centrum Badań Opinii Publicznej, Instytut Socjologiczny Akademii Nauk RC w Pradze szukał w ubiegłym miesiącu odpowiedzi na pytanie, czy obcokrajowcy mieszkający w Czechach powinni dostosować się do czeskich obyczajów. Richard Young i Julian Robinson są Brytyjczykami. W RC, a ściślej w naszym regionie, mieszkają od kilku lat. Sprawdziliśmy, jak na to patrzą?*

Badania pokazały, że blisko dwie trzecie społeczeństwa uważa, że obcokrajowcy mieszkający przez dłuższy czas lub na stałe w Republice Czeskiej powinni w jak największym stopniu przyjąć czeskie obyczaje. O konieczności tylko częściowego dostosowania się obcokrajowców do czeskich obyczajów było przekonanych 32 proc. respondentów, a 4 proc. indagowanych sądziło, że cudzoziemcom należy dać możliwość życia całkowicie według ich własnych przyzwyczajeń. Poglądy różniły się w zależności od statusu społecznego ankietowanych – ludzie z niskimi dochodami byli mniej wyrozumiali dla odmienności cudzoziemców. Łatwiej natomiast akceptowały ją osoby, które w swoim gronie przyjaciół mają również obcokrajowców.

Jak zatem powinien postępować cudzoziemiec, żeby nie być traktowany przez czeskie społeczeństwo jako obcy? Przede wszystkim powinien mówić po czesku. Co do tego była zgodna zasadnicza większość ankietowanych. Kolejnymi warunkami, które czeskie społeczeństwo uważa w tej kwestii za bardzo ważne, jest zatrudnienie w RC, znajomość czeskiej kultury i historii oraz czeskie obywatelstwo. Poza tym zdaniem połowy respondentów, o byciu postrzeganym jako Czech przesądza również długość (powyżej 10 lat) życia na terenie naszego kraju, udział w życiu towarzyskim w miejscu zamieszkania, a także – co jest jednak mniej istotne – poślubienie Czecha lub Czeszki, posiadanie domu lub mieszkania w RC oraz jasny kolor skóry.

Richard Young mieszka w Czeskim Cieszynie od kilku lat. Stąd pochodzi jego żona. Poznali się w Anglii. On pracował w chrześcijańskiej organizacji charytatywnej, do której ona przyjechała w ramach wolontariatu. Ślub wzięli w RC, a po wyjeździe do Ugandy stwierdzili, że spodziewają się bliźniaków. – Stanęliśmy przed decyzją, gdzie zamieszkać – w Anglii, w Czechach, a może w Ugandzie? Zwyciężyły bliskie relacje żony z rodziną – mówi Young. Po dwóch latach wyjechali jeszcze do Nigerii, ale po urodzinach trzeciego dziecka postanowili na naszym terenie zapuścić korzenie. Tym bardziej, że bliźniaki zaczęły chodzić już do szkoły. Kolejnym powodem były pieniądze. W Republice Czeskiej żyje się taniej. Ten pogląd podziela również Julian Robinson, który uważa, że w Anglii trudno byłoby mu wybudować własny dom i zabezpieczyć swoją rodzinę. Razem z żoną Czeszką i dwójką dzieci mieszka w Nawsiu od siedmiu lat. Poznali się w restauracji w Anglii, gdzie on był szefem kuchni, a ona zatrudniła się jako kelnerka.

Fot. BEATA SCHÖNWALD

Julian Robinson i Richard Young w Republice Czeskiej znaleźli swój dom.

Obaj panowie są zgodni również co do tego, że życie w RC przypomina im czasy dzieciństwa.

– Tutaj jest bezpieczniej. Nie ma takiego zagrożenia jak w Anglii, jeśli chodzi o narkotyki, alkohol czy przestępczość nieletnich. Dzieci są tutaj inaczej wychowywane, bardziej szanują swoich rodziców – przekonuje Robinson.

Przez miejscową społeczność obaj zostali dobrze przyjęci. Ludzie byli otwarci, starali się im pomóc. I chociaż musieli stawić czoło dość rozbudowanej biurokracji, przyznają, że podobny system należałoby wprowadzić również w Anglii, bo w samej istocie jest dobry. Nie rozumieją natomiast panującego przyzwolenia społecznego na głośne piętnowanie Romów. W Anglii coś takiego byłoby nie do pomyślenia. R. Young zwraca ponadto uwagę na wszechobecność alkoholu w miejscowym życiu towarzyskim i nie tylko. – Kiedy moja żona spodziewała się bliźniaków i pojechaliśmy do szpitala na ostrawskie Fifejdy, zauważyłem, że w restauracji szpitalnej faceci pili piwo. To był dla mnie szok – mówi.

Mieszkający tu od kilku lat Anglicy nie czują się wyobcowani. Mało tego, R. Young bardziej tutaj czuje się w domu niż w Anglii. Języka czeskiego uczy się na własną rękę, sukcesywnie, jak płynie czas. Mówi, że lubi się uczyć. Tymczasem jego współziomek, Julian, do nauki języka zbytnio się nie kwapi. Nie uważa tego za konieczne. Nie zależy mu, żeby płynąć z tłumem, ceni sobie swoją odmienność. – W Nigerii człowiek z białym kolorem twarzy rzuca się w oczy wśród czarnoskórych. Tutaj to, że jesteśmy cudzoziemcami, nie jest aż tak widoczne – podsumowuje Young.

BEATA SCHÖNWALD

DRODZY CZYTELNICY

Kolejny numer »Głosu Ludu« ukaże się w sobotę 3 maja. Dziś i jutro sekretariat będzie nieczynny. Dziennikarz będzie dyżurował od godz. 9.00 do 14.00.

ZDARZYŁO SIĘ

W TYM OBOZIE ZMARŁO 104 POLAKÓW

Przed 45 laty, w okresie krótkiej politycznej odwilży w Czechosłowacji, na cmentarzu w Boguminie-Skrzeczoniu zostało urządzone miejsce pamięci 104 ofiar niemieckiego obozu pracy – tak zwanego Polenlagru nr 32, który w latach 1942-1945 znajdował się w byłych koszarach wojskowych w Nowym Boguminie. Autorem nietypowego pomnika składającego się z granitowych obelisków jest obecny prezes Koła Polskich Kombatantów w RC, architekt Bronisław Firla. Pomnikiem opiekuje się Miejscowe Koło PZKO w Skrzeczoniu. Niemcy zwozili do obozu wysiedlone polskie rodziny – głównie z rejonu Żywca, Wadowic i Wisły, ale też z okolic Bogumina. Do tych ostatnich należały rodziny Ożogów, Opiców, Bugdolów i Szczepańskich. Stamtąd mężczyzn codziennie wożono ciężarówkami do ciężkiej pracy przy budowie torów kolejowych i dróg oraz do hut. Kobiety i starsze dzieci kierowano do pracy w gospodarstwach rolnych, natomiast młodsze dzieci i starcy mieli za zadanie utrzymywanie porządku w obozie. – Nieznośne warunki higieniczne oraz niedostateczne pożywienie były dalszą udręką w tym obozie. Wielu więźniów nie wytrzymało nieludzkich warunków życia. Ciała zmarłych przewożono na cmentarz w Skrzeczoniu, gdzie zostały pogrzebane. Łącznie na skrzeczońskim cmentarzu spoczywają 104 ofiary bogumińskiego obozu pracy, w tym 42 mężczyzn, 39 kobiet i 23 dzieci.

Ciąg dalszy na str. 2

POGODA

wtorek
środa

dzień: 10 do 16 °C
noc: 9 do 8 °C
wiatr: 2-3 m/s

czwartek
piątek

dzień: 11 do 16 °C
noc: 10 do 8 °C
wiatr: 2-3 m/s

9 771212 422027 14050

KRÓTKO

POLCJANCI GOŚCILI

GRÓDEK (kor) – W ostatni piątek kwietnia na boisko polskiej szkoły i przedszkola zajechało kilka wozów policyjnych. Nie doszło jednak do żadnego przestępstwa lub wypadku. Pięciu policjantów z Komendy Powiatowej Policji RC we Frydku -Mistku spotkało się z dziećmi z Gródku, by poopowiadać im o swojej niebezpiecznej pracy. Dzieci mogły obejrzeć radiowozy oraz pokaz tresury psów policyjnych. Policjanci zaznajomili też dzieci z przepisami drogowymi, zwracali uwagę na to, jak zachować się podczas spotkania z obcymi oraz jak bezpiecznie poruszać się po jezdni.

* * *

DOTACJA NA POMOC

KARWINA (ep) – Centrum Pomocy Psychologicznej, mieszczące się przy ulicy Karola Śliwki, czekają wkrótce nie lada zmiany. Dzięki dotacji z Regionalnego Programu Operacyjnego dotychczasowa siedziba Centrum powiększy się i pod jednym dachem działać będą trzy oddzielne do tej pory oddziały tej organizacji: poradnia rodzinna i małżeńska, poradnia dla rodzin zastępczych oraz poradnia socjalna wraz z linią telefonu alarmowego dla ludzi potrzebujących pomocy.

* * *

PLANUJĄ WAKACJE

KARWINA (ep) – Od 19 maja można zgłaszać dzieci na letnie wyjazdy zdrowotne w Beskidy i Jesioniki. Po raz kolejny miasto organizuje kolonie dla dzieci cierpiących na alergię, astmę czy choroby układu oddechowego, finansowane częściowo przez ubezpieczalnie zdrowotne. W czasie dwóch wakacyjnych miesięcy odbędą się turnusy trwające od ośmiu do 14 dni. Wniosek o wyjazd dziecka można otrzymać u pediatry lub w wydziale rozwoju magistratu.

* * *

SPOTKANIE JUBILATÓW

MOSTY k. JABŁONKOWA (kor) – Rada Gminy przygotowuje tradycyjne spotkanie z seniorami obchodzącymi okrągłe i półokrągłe jubileusze życiowe. Na spotkanie, które odbędzie się w niedzielę 11 maja w Hotelu „Grůň", zaproszono tym razem mosteczan urodzonych w latach 1939, 1944 i 1949. Po krótkiej dyskusji z przedstawicielami władz wioski jubilaci będą mogli wysłuchać koncertu w wykonaniu orkiestry dętej „Jablunkovanka" z Jabłonkowa.

* * *

DZIECI DLA ZWIERZĄT

TRZYCIEŻ (kor) – Dzieci z miejscowej szkoły wspólnie z kolegami ze słowackiej gminy Krasniany obchodziły w ubiegły piątek Dzień Ziemi w lesie. Ciekawy program w ramach akcji „Dzieci dla zwierząt" przygotowali dla nich członkowie Związku Łowieckiego „Černá" Trzycież-Wielopole. Opowiadali dzieciom w plenerze o tym, jak powinny zachowywać się w lesie i chronić przyrodę, młodzież zaś później posadziła ponad 50 młodych drzewek.

* * *

POWRÓCILI Z TARGÓW

TRZYNIEC (kor) – Huta Trzyniec zaprezentowała się na największych na świecie wystawienniczych targach hutniczych, które odbyły się w niemieckim mieście Düsseldorf. Na targach Wire & Tube 2014 swoje produkty zaprezentowali producenci drutu i rur z ponad 50 krajów świata.

O mniejszościach w nowym składzie

Czeski premier, Bohuslav Sobotka, na mocy uchwały Rządu Republiki Czeskiej z dnia 16 kwietnia powołał nową Radę Rządu RC ds. Mniejszości Narodowych. Minister ds. praw człowieka, równości szans i prawodawstwa, Jiří Dienstbier, zwołał pierwsze posiedzenie Rady na 14 maja.

Członkami Rady jest osiemnastka przedstawicieli wszystkich mniejszości narodowych żyjących na terenie RC: białoruskiej, bułgarskiej, chorwackiej, węgierskiej, niemieckiej, romskiej, rusińskiej, rosyjskiej, greckiej, słowackiej, serbskiej, ukraińskiej, wietnamskiej i polskiej. Oprócz nich w posiedzeniach będą brać udział także reprezentanci Asocjacji Województw RC oraz Związku Miast i Gmin RC. Polska mniejszość będzie miała w Radzie ponownie dwóch przedstawicieli: Dariusza Brannego, który został nominowany przez Kongres Polaków, oraz Eugeniusza Delonga, nominowanego przez Polski Związek Kulturalno-Oświatowy. Zastąpią oni na tych stanowiskach Tadeusza Wantułę (Kongres) i Władysława Niedobę (PZKO), którzy reprezentowali naszą społeczność w Pradze przez poprzednie dwie kadencje.

– Członkowie Rady Rządu ds. Mniejszości Narodowych mogą w niej pracować najwyżej przez dwie kadencje rządu. Jeśli były one krótsze, ten czas odpowiednio się później przedłuża. Niemniej w myśl tej zasady Wantuła i Niedoba musieli zrezygnować z tej funkcji, a Kongres Polaków i PZKO musiały wysunąć nowe kandydatury – wyjaśnił Dariusz Branny. Dodał, że dobrze się stało, iż polska mniejszość może mieć nadal swoich dwóch przedstawicieli w Radzie. – Dzięki temu możemy być na bieżąco informowani o wszystkich sprawach nas dotyczących na najwyższym poziomie. Na pewno będę śledził wszystkie dla nas ważne sprawy i aktywnie w nich uczestniczyć – zapewnił Branny.

Eugeniusz Delong przyznał z kolei, że chce w Pradze rzetelnie pracować na rzecz polskiej społeczności w RC. – To, że mogę reprezentować w Radzie wszystkich Polaków, jest dla mnie ogromnym zaszczytem. Nie Kongres, nie PZKO, nie jakieś organizacje, ale po prostu wszystkich Polaków. To jest moja wizja. I jeżeli zdrowie dopisze i wszystko ułoży się jak należy, będę pracował i reprezentował naszą mniejszość jak najlepiej potrafię. Mam nadzieję, że pomogą mi w tym wszyscy Polacy znad Olzy, także „Głos Ludu" – dodał Delong.

(kor)

»Pamiętnik« pod Czantorią

Dużym sukcesem zakończyła się ustrońska promocja „Pamiętnika starego nauczyciela" Jana Kubisza. W Muzeum „Zbiory Marii Skalickiej" w Ustroniu-Brzegach zorganizowała ją w sobotę Macierz Szkolna w Republice Czeskiej. W spotkaniu wzięli udział aktorzy Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego: Halina Pasekowa i Karol Suszka. – Artyści zaprezentowali licznie przybyłym gościom interpretację cytatów z „Pamiętnika starego nauczyciela". Dodatkowo prof. Daniel Kadłubiec przepięknie opowiadał o życiu i twórczości Jana Kubisza, a także o samym „Pamiętniku". Z kolei Dorota Adamczyk i Andrzej Molin dali wspaniały koncert fortepianowy – relacjonuje Jan Branny, honorowy prezes Macierzy Szkolnej.

Fot. ARC

Ustrońska promocja książki zwabiła tłumy.

Ustrońska promocja książki odbyła się z inicjatywy Zarządu Głównego Macierzy, zaś zorganizowała ją Irena Maliborska. – W trakcie spotkania, w którym wzięło udział aż 90 osób, Halina Pasekova otrzymała też okolicznościową statuetkę za 10-lecie jej obecności na ustrońskich prelekcjach poświęconych tematyce zaolziańskiej – mówi Branny. **(wik)**

Święty Jan Paweł II

– Na chwałę Trójcy Przenajświętszej, dla wywyższenia katolickiej wiary i wzrostu chrześcijańskiego życia, na mocy władzy naszego Pana Jezusa Chrystusa, świętych Apostołów Piotra i Pawła, a także Naszej, po uprzednim dojrzałym namyśle, po licznych prośbach o pomoc Bożą i po wysłuchaniu opinii naszych braci w biskupstwie, orzekamy i ogłaszamy świętymi błogosławionych Jana XXIII i Jana Pawła II, i wpisujemy ich w poczet świętych polecając, aby odbierali oni cześć jako święci w całym Kościele. W imię Ojca i Syna i Ducha Świętego – tymi słowami papież Franciszek w niedzielę po godz. 10.00 kanonizował dwóch papieży stojących na czele Kościoła w XX i na początku XXI wieku – Włocha Angelo Giuseppe Roncalli'ego i Polaka Karola Wojtyłę. Setki tys. osób zgromadzonych na Placu św. Piotra w Rzymie przyjęło tę wiadomość owacyjnie. W górę poszły flagi, wśród nich sporo biało-czerwonych. W mszy świętej kanonizacyjnej brali udział również pielgrzymi z całego Śląska Cieszyńskiego.

Po wygłoszeniu przez Franciszka formuły kanonizacyjnej do ołtarza przyniesiono relikwie świętych papieży. Relikwię Jana Pawła II niosła Kostarykanka uzdrowiona za jego wstawiennictwem. Na całym świecie odbyły się w niedzielę nabożeństwa dziękczynne. Punktem kulminacyjnym obchodów w diecezji ostrawsko-opawskiej była popołudniowa msza dziękczynna w katedrze Boga Zbawiciela w Ostrawie, odprawiona przez biskupa Františka Václava Lobkowicza. **(dc)**

Fot. DANUTA CHLUP

Figurę św. Jana Pawła II mają już wierni w kościele parafialnym w Nowym Boguminie.

W tym obozie zmarło 104 Polaków

Dokończenie ze str. 1

Wśród nich było 14 niemowląt do końca pierwszego roku życia – przypomniał podczas niedzielnej uroczystości z okazji 45-lecia odsłonięcia pomnika prezes MK PZKO w Skrzeczoniu, Bogusław Czapek. Pieśnią „Gaude Mater Polonia" zainaugurował uroczystość chór mieszany „Hasło", działający w skrzeczońskim Kole. Prócz opiekunów miejsca pamięci pod pomnikiem złożyli kwiaty przedstawiciele Urzędu Miasta w Boguminie, Sekcji Historii Regionu przy ZG PZKO, Ruchu Politycznego Coexistentia, Koła Polskich Kombatantów w RC oraz Czeskiego Związku Bojowników o Wolność. Przybyła również konsul generalna RP Anna Olszewska wraz z mężem. Konsul podkreśliła, że uroczystość upamiętniająca polskie ofiary niemieckiego faszyzmu wpisuje się doskonale w uroczysty dzień, kiedy papież-Polak Jan Paweł II, który wiele mówił i pisał o tożsamości, został zaliczony w poczet świętych.

Fot. DANUTA CHLUP

Hołd ofiarom w Skrzeczoniu składa konsul generalna RP Anna Olszewska z mężem.

Obecni wspominali przy okazji o Polenlagrze w niedalekim Frysztacie, który był obozem podobnym do bogumińskiego. W porozumieniu z Urszulą Krzywoń ze Związku Bojowników o Wolność doszli do wniosku, że należałoby się zająć odpowiednim upamiętnieniem ofiar również tego obozu. Z frysztackim Polenlagrem wiążą się losy obecnego na uroczystości Karola Mrózka z Suchej Górnej i jego rodziny. Pan Karol trafił do obozu w wieku pięciu tygodni, jego brat Józef miał pięć lat. Ich ojciec zginął następnie w obozie koncentracyjnym, zaś matka z dziećmi została przewieziona do obozu w Rybniku, gdzie rodzina przebywała do 1945 roku. Sprawą zainteresował się również Stanisław Gawlik z Sekcji Historii Regionu przy ZG PZKO.

Więcej zdjęć na www.glosludu.cz. **(dc)**

»Przełęcz« świętowała trzy jubileusze

Miłośnicy śpiewu chóralnego z całego regionu zapełnili w sobotę do ostatniego miejsca salę Domu PZKO w Mostach koło Jabłonkowa. Zwabił ich koncert jubileuszowy obchodzącego w sobotę 60. urodziny chóru mieszanego „Przełęcz". Jubileuszy było jednak więcej. Świętowano też 40-lecie pracy z zespołem jego dyrygentki, Haliny Niedoby. A ponieważ tego świętowania było chórzystom i publiczności za mało, przypomniano, że pani Halina obchodziła niedawno 80. urodziny.

Chór-jubilat przywitał swoich urodzinowych gości, jakże inaczej, pieśnią „Canticorum jubilo" Georga Friedricha Haendla. Prowadzący brawurowo imprezę jeden z chórzystów, Lech Łupiński, przypomniał, że „Przełęcz" została założona w 1954 roku i rozwijała swoją działalność w różnych formach. Między innymi jako chór żeński, tercet żeński, oktet męski, a nawet... zespół taneczny. Był nawet zespół szkolny „Przełęczanki". – „Przełęcz" jednak ostatecznie została chórem mieszanym. I to dziś jako zespół damsko-męski świętujemy swoje 60-lecie – podkreślił Łupiński.

„Przełęcz" zaprezentowała podczas koncertu przekrój całego swojego repertuaru. Zabrzmiało piętnaście pieśni, które chór zadedykował nie tylko swoim wiernym sympatykom, ale przede wszystkim byłym chórzystom. Były utwory poważniejsze (m.in. do słów rodzimego twórcy, Adama Wawrosza, a do wierszy Adama Mickiewicza, do których napisali muzykę Stanisław Moniuszko czy Ignacy Jan Paderewski) i sakralne (Antona Brücknera, Józefa Świdra lub Johna Newtona). Nie zabrakło pieśni ludowych czy tych spod znaku lżejszej muzy. Zaśpiewali soliści: Taťána Lasotová i Władysław Czepiec, a na fortepianie akompaniowała chórowi Krystyna Pyszko.

Fot. JACEK SIKORA

To była prawdziwa muzyczna uczta...

Lech Łupiński nie zapomniał o dyrygentach, którzy prowadzili chór: o Józefie Mazurze, Józefie Firli, Karolu Wronce, Alojzym Kalecie, Karolu Heczce czy Gustawie Pyszce. – Najdłużej jednak, bo aż czterdzieści lat, prowadzi nasz zespół Halina Niedoba. Nasz koncert jubileuszowy jest więc także jej świętem. I to podwójnym, bo niedawno przecież nasza dyrygentka obchodziła 80. urodziny – podkreślił prowadzący. Piękną niespodziankę sprawiły Halinie Niedobie z tej okazji członkinie prowadzonego przez nią przed laty, i to przez całe 20 lat, zespołu wokalnego „Przełęczanki". Panie zebrały się po długiej przerwie tylko po to, żeby zaśpiewać na scenie swojej kierowniczce. – Dobrze, żeście mi przypomnieli o tych urodzinach. Bo wiadomo, szczęśliwi lat nie liczą – śmiała się pani Halina, wyraźnie wzruszona.

Wiązanką pieśni ludowych obdarował jubilatów również zespolik śpiewaczy z miejscowej polskiej podstawówki, pracujący pod kierownictwem Elwiry Zwyrtek (dzieci przekonywały, że „jak jo se zaśpiywóm tym mosteckim głosym, to mi nie dorówno cieszynioków osiym"). Jak podkreślił Łupiński, to narybek „Przełęczy", bo przecież „śpiewanie w Mostach nigdy nie zaginie".

Swoimi refleksjami na temat „Przełęczy" podzielił się z nami podczas przerwy jeden z solistów chóru, tenor Władysław Czepiec, który związany jest z zespołem od trzydziestu lat. – Przyszedłem na próbę jako 33-latek i od razu powiedziano mi, że będę „solić", jak to się w „Przełęczy" mówi. Kocham ten chór, to grupa ludzi, w której mogę się realizować. Sprawiamy śpiewem radość sobie i słuchaczom. Szkoda tylko, że jest nas coraz mniej, wykruszamy się, starzejemy się. Gdyby jednak przyszły do nas jeszcze przynajmniej cztery śpiewaczki, to moglibyśmy działać dalej. Miejmy nadzieję, że będziemy nadal śpiewać, koncertować i spotykać się na próbach – powiedział nam Czepiec.

W ramach imprezy „przełęczanie" zaprosili swoich sympatyków do obejrzenia ciekawej wystawy jubileuszowej z wieloma zdjęciami i materiałami z historii chóru.

JACEK SIKORA

Mieszczanie w obiektywie

Do niedzieli, 4 maja, w Parku Pokoju w Cieszynie obok Muzeum Śląska Cieszyńskiego można oglądać wystawę archiwalnych i współczesnych zdjęć cieszyńskich mieszczan. Ich ekspozycja odbywa się w ramach Biennale w Wenecji Cieszyńskiej. Archiwalne fotografie zaprezentowane w cieszyńskim Parku Pokoju pochodzą z archiwum Muzeum Śląska Cieszyńskiego. Najstarsza została wykonana w roku 1860. Z kolei autorem współczesnych zdjęć jest Marian Siedlaczek, prezes Zaolziańskiego Towarzystwa Fotograficznego.

– Wszystkie zdjęcia są portretami mieszkańców Cieszyna, a przygotowałem tę wystawę, ponieważ lubię stare fotografie i lubię portrety – powiedział nam Marian Siedlaczek, zapraszając od odwiedzenia skweru przy Muzeum Śląska Cieszyńskiego. **(wik)**

Zaproszenie na wystawę.

Premiera »Bajki«

Najbliższa sobota upłynie w Teatrze Cieszyńskim pod znakiem kolejnej premiery. Tym razem na przedstawienie „Długi, Szeroki i Bystrooki" zaprasza swoich małych widzów i ich rodziców trzeci z zespołów TC, Scena Lalek „Bajka".

Aktorzy „Bajki" i bohaterowie spektaklu: żądni przygód podróżnicy, Aleksander Długi, Hugo Szeroki i Eugeniusz Ostrowidz zwany Bystrookim, postanowili opowiedzieć dzieciom o jednej ze swoich przygód. O tym, jak spotkali księcia Wacława Dobrego i pomogli mu uwolnić zaklętą królewnę.

Początek sobotniej premiery o godz. 16.00. **(kor)**

Oddali hołd poległym

Kwiecień jest Miesiącem Pamięci Narodowej. Nie zapomnieli o tym działacze Miejscowego Koła Polskiego Związku Kulturalno-Oświatowego w Orłowej-Lutyni. W sobotę po południu oddali cześć ofiarom II wojny światowej, których nazwiska widnieją na tablicy pamiątkowej zainstalowanej w foyer Polskiej Szkoły Podstawowej. Pod tablicą zapalili znicze i złożyli kwiaty. Na stojącym naprzeciwko Domu PZKO powiesili polską i czeską flagę narodową.

Chór mieszany „Zaolzie", działający w ramach Koła, zainaugurował akt wspomnieniowy odśpiewanem polskiego i czeskiego hymnu oraz „Roty". – Naszym spotkaniem pragniemy złożyć hołd poległym. Wam, więźniom obozów hitlerowskich i sowieckich, oddajemy hołd i czcimy pamięć o was. Jesteście wśród nas, jesteście z naszej krwi i pozostaniecie w naszych sercach – mówił Marian Jędrzejczyk w przemówieniu okolicznościowym. Następnie wezwał do symbolicznego apelu ofiary niemieckiego faszyzmu i sowieckiego totalitaryzmu z Lutyni Górnej oraz z całego Zaolzia, a także żołnierzy walczących na wszystkich frontach II wojny światowej. Apel uświetnił grą na trąbce uczeń orłowskiej Podstawowej Szkoły Artystycznej.

Stanisław Gawlik, przewodniczący Sekcji Historii Regionu przy ZG PZKO, poinformował zebranych, że Sekcja opracowuje spis polskich miejsc pamięci na terenie Zaolzia. Zostanie on następnie przekazany do Warszawy, by informacje te zostały umieszczone w polskiej centralnej ewidencji grobów wojennych. – Na razie są w czeskiej ewidencji, lecz nie ma ich w polskiej. Tymczasem tu ginęli Polacy – podkreślił Gawlik.

Po uroczystości zebrani udali się do Domu PZKO. Tam odbyła się prelekcja nt. Polinezji Francuskiej, którą wygłosiła Barbara Baar. **(dc)**

Fot. DANUTA CHLUP

Kwiaty dla ofiar faszyzmu.

nasz felieton

APOSTOŁOWIE PRAWDY PILNIE POSZUKIWANI

KAZIMIERZ KASZPER

Czeski Cieszyn, kino, witryny z plakatami, w tym reklamujący czeski film „Láska, soudruhu". Młot i sierp na piersi głównego zapewne, oczywiście negatywnego bohatera, tłum grzecznie otaczających go postaci. Tak reklamowano antyhitlerowskie filmy w latach 50. Pamiętam swoje dziecięce emocje z tamtych czasów. Gorąco antyniemieckie, prorosyjskie, propolskie, proczeskie. Ze złem upostaciowanym w hitleryzmie, nawet niemieckości, walczyli dobrzy i prawi obrońcy ojczyzn i w ogóle ludzkości, członkowie najbliższych mi wtedy narodów. Czułem się bezpieczny, prawie szczęśliwy.

Wędrynia, telewizor, amerykański serial, chyba „Akta X". Stojący po stronie sprawiedliwości, prawdy, człowieczeństwa i najwyższych wartości oficerowie śledczy są nieustępliwi w dochodzeniu do prawdy. Bezwzględni w obronie prawości swoich poglądów. Sympatycznie tolerancyjni wobec ułomności ludzkiej natury. Profesjonaliści w każdym calu, gdy chodzi o służbę na rzecz wartości. Kicz na potęgę. Poczułem się zagrożony.

Zastanawiam się, czy kiedykolwiek w swoim życiu byłem wolny od propagandy. Nie. Nigdy. Nawet wtedy, gdy starałem się nie dopuszczać do siebie fałszywych informacji z mediów, formowała mnie „łagodna" propaganda kulturalno-artystyczna – swoimi malowidłami, pomnikami, filmami, melodiami, tekstami.

Kultura rzekomo artystyczna modelowała nasz świat od niepamięci. Dziś, będąc na służbie propagandy politycznej, już go nie modeluje. Ona go tworzy. Cynicznie stwarza rzeczywistość „alternatywną", nie licząc się zupełnie z tą naprawdę istniejącą – fizycznie i duchowo. W istocie nie chce mieć żadnej alternatywy, ani w faktach, ani w zdrowym rozsądku. Człowiek myślący jest jej wrogiem. Największym zagrożeniem dla jej wyssanego z palca świata. Dlatego ma heretyckie ambicje stworzenia nowego człowieka: bezwolnego i bezmyślnego narzędzia jej pseudoobjawień. Sługusa nowej despocji.

Trzyniec-Łyżbice, okno wystawowe księgarni, wśród książek gry i zabawy dla dzieci. Rzuca się w oczy opakowanie gry z agresywnymi motywami antysowieckimi. Tak formuje się przyszłe pokolenia w szwadrony pożytecznych idiotów, gotowych na każde propagandowe zadęcie walczyć na śmierć i życie w obronie mitów i stereotypów. Tak modeluje się marionetki podrygujące wedle przykazań nowego kodeksu moralnego, z których pierwszym i nieodwołalnym jest: „Nie będziesz miał cudzych bogów oprócz USA przede mną". Tak się skleca maszyny do niszczenia Bożego porządku człowieka i świata. Roboty apokalipsy.

W związku z tym, że „ewangeliści" zniszczenia są już wszędzie, co widać zwłaszcza na Ukrainie, ostatni Mohikanie prawdy, miłości i nadziei stanęli znowu przed dylematami własnej tożsamości: Czy mają aktywnie bronić prawdy, czy czekać na jej pozagrobowe zwycięstwo? Jest to zarazem współczesna miara konfliktu apostolstwa i obywatelskiej posłuszności. Konfliktu, przed którym apostolstwo nie może się już zamykać w Wieczerniku.

moim zdaniem

JAK »TRUDNY« JĘZYK PRZEROBIĆ NA »ŁATWY«

DANUTA CHLUP, *danuta chlup@glosludu.cz*

Od pewnego czasu interesuję się przedsiębiorczością społeczną, czyli różnego rodzaju zakładami, warsztatami czy sklepami, które działają co prawda na zasadach komercyjnych, lecz ważniejsze od zysku są dla nich cele społeczne – zatrudnianie osób niepełnosprawnych, stworzenie nowej szansy dla osób z marginesu społecznego, rozwój lokalnej społeczności czy ochrona środowiska.

Niedawno szperając w internecie, natknęłam się na austriackie przedsiębiorstwo społeczne, które prowadzi ciekawą działalność – zajmuje się tłumaczeniem „trudnego" języka na „łatwy". Opracowało nawet własną, certyfikowaną metodę takich tłumaczeń. Teksty napisane „łatwym" językiem składają się z prostych zdań, unikają obcej terminologii, a trudniejsze pojęcia muszą być w prosty sposób wyjaśnione. Ważny jest również układ graficzny oraz dostatecznie duża czcionka. Celem tych działań jest ułatwienie ludziom, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (z zaburzeniami wzroku, upośledzeniem umysłowym, dysleksją itp.), a także imigrantom słabo znającym język niemiecki, zrozumienie informacji, które publikują urzędy, sądy, banki czy nawet prywatne spółki. Co bardziej ciekawe, osoby z grup docelowych zatrudniane są w przedsiębiorstwie w charakterze specjalistów oceniających, na ile „przerobione" teksty są dla nich zrozumiałe.

Rzecz jasna, że takie tłumaczenia nie są w Austrii rzeczą powszechnie stosowaną, niemniej zrobiło mi się smutno, kiedy przypomniałam sobie czeską rzeczywistość. Te wszystkie firmy, które specjalnie tak tworzą swe teksty, by klient nie znalazł w nich najbardziej istotnych informacji. Tych „pomysłowych" przedsiębiorców, którym przyświeca główny cel: naciągnąć klienta, najlepiej starego i niedołężnego. Do tego celu dobierane są odpowiednie środki: „masaż" psychiczny, zawiłe i w sposób niejednoznaczny formułowane teksty, najważniejsze informacje drukowane miniaturową czcionką.

Może dojrzał już czas, by czescy ustawodawcy przyjęli przepis, który określałby zasady przekazywania informacji klientom w sposób jasny, zrozumiały i dobrze czytelny. Taka ustawa spotkałaby się prawdopodobnie z falą krytyki – że to niby nieuzasadnione szykanowanie firm, biurokratyczne wymogi i tak dalej, i tym podobnie. A ja uważam, że jest potrzebna. Uczciwym przedsiębiorcom nie sprawiłaby większych kłopotów, zaś nieuczciwych należy tępić wszelkimi możliwymi metodami.

Do pracy najlepiej na rowerze

Maj w Republice Czeskiej po raz kolejny będzie miesiącem... jazdy do pracy na rowerze. W czwartej edycji konkursu „Do pracy na rowerze" po raz pierwszy postanowiła wziąć udział także Karwina. W sumie miłośnicy dwóch kółek jeździć będą do pracy w 19 miastach całego kraju. Wystarczy zebrać drużynę liczącą 2-5 osób i zacząć jeździć.

Szansę na wygranie atrakcyjnych nagród mają drużyny, które będą jeździć regularnie oraz przejadą największą liczbę kilometrów. Udział mogą wziąć nie tylko indywidualni rowerzyści, ale też firmy, które uczestniczyć będą w konkursowej kategorii „Cyklopracodawca roku". Ciekawie przedstawia się też kategoria „twórcza", w której uczestnicy mogą przysyłać ciekawe wrażenia i obserwacje z drogi, na przykład w postaci filmów wideo, zdjęć czy pisemnych relacji.

– W tym roku zainteresowanie konkursem jest większe niż w poprzednich latach. W ubiegłorocznej edycji wzięło udział 11 miast, na rowerze do pracy w ramach naszego konkursu jeździło 3890 pracowników z 776 firm, co oceniam jako duży sukces – mówi Lukáš Eršil, menedżer projektu ze stowarzyszenia „AutoMat", które przygotowuje konkurs.

Kto jeździ do pracy na rowerze lub dopiero chce zacząć, może w maju włożyć konkursowy podkoszulek z logo imprezy. W trakcie Dni Karwiny (13 i 14 czerwca) odbędzie się uroczyste zakończenie projektu. **(ep)**

Nieciekawe europejskie wybory?

Ośrodek Badania Opinii Publicznej działający przy Instytucie Socjologii Akademii Nauk RC przeprowadził w kwietniu sondaż wśród mieszkańców Republiki Czeskiej dotyczący wyborów do Parlamentu Europejskiego, które w Czechach odbędą się w dniach 23 i 24 maja. Okazało się, że jedna trzecia z 1027 respondentów w ogóle nie słyszała o wyborach, zaś 52 proc. prawdopodobnie lub na pewno nie wezmą w nich udziału. Szesnaście procent respondentów nie podjęło jeszcze decyzji. Tylko 12 proc. osób odpowiedziało, że na pewno będą głosowały, 20 proc. wybrało odpowiedź „raczej tak".

– Ze szczegółowej analizy wynika, że stosunkowo częściej deklarują chęć udziału w wyborach absolwenci wyższych uczelni, respondenci z dobrą stopą życiową, przedsiębiorcy, specjaliści z wysokimi kwalifikacjami lub pracownicy na stanowiskach kierowniczych, ludzie o jasnej prawicowej orientacji, ci, którzy deklarują, że „na pewno" poszliby do ewentualnych wyborów do Izby Poselskiej Parlamentu RC oraz ci, którzy interesują się wyborami europejskimi – podsumował Jan Červenka, który opracował wyniki sondażu.

Tym respondentom, którzy zadeklarowali chęć wzięcia udziału w majowych wyborach, pracownicy Ośrodka Badania Opinii Publicznej postawili pytanie, kogo będą wybierali. Największy odsetek wskazał ruch polityczny ANO Andreja Babiša (25 proc.), drugie miejsce zajęła socjaldemokracja (20 proc.). Stosunkowo dużo osób (12 proc.) nie podjęło jeszcze decyzji. Szczegółowe dane dotyczące preferencji wyborczych podajemy w tabelce.

Socjologów interesowało, czy dla wyborców ważniejszym kryterium przy podejmowaniu decyzji jest partia, czy też poszczególni kandydaci oraz czy przy wyborze partii będą dla nich ważniejsze tematy krajowe, czy też europejskie. 30 proc. respondentów powiedziało, że ważniejsze są osobistości, 33 proc., że partia, 35 proc. oba kryteria uważa za równie ważne, 2 proc. nie umiały się zdecydować. 43 proc. osób uważają za ważniejsze tematy krajowe niż europejskie (te preferuje tylko 8 proc. respondentów), blisko połowa postawiła na równi jedne i drugie.

(dc)

PREFERENCJE PARTII POLITYCZNYCH

ANO	25
ČSSD	20
TOP 09	10
KSČM	9
KDU-ČSL	8
ODS	7
Zieloni	4
Úsvit	2
inne	3
niezdecydowani	12

Z REDAKCYJNEJ POCZTY

Aktualny audyt

Stowarzyszenie Elektryków Polskich w Republice Czeskiej (SEP) informuje, że w ubiegły piątek odbyło się kolejne spotkanie członków. Tematem spotkania był aktualny obecnie „Audyt energetyczny". Polega on na wymaganych przez ustawę państwową, badaniach i zaopiniowaniu energochłonności urządzeń i procesów w celu jej obniżenia. Wynikiem społecznym ma być obniżenie zużycia paliw, szczególnie węgla w państwie, w tym zmniejszenie ilości wprowadzanego do atmosfery dwutlenku węgla.

W prelekcji inż. Witold Stopa z firmy „Emtest" na podstawie własnych doświadczeń przedstawił zasady, doświadczenia i wnioski z osobiście przeprowadzonych audytów.

Szczegółowo omówił wyniki oceny stanu ogrzewania niektórych budowlanych obiektów przemysłowych, budynków publicznych wraz z domami rodzinnymi. Obecnych zainteresował szczególnie obowiązek opracowania od roku 2013, w przypadku sprzedaży lub nabycia obiektu, „Wykazu zapotrzebowań energetycznych budowy" (Průkaz energetické náročnosti budov) wraz z „etykietką energetyczną ścian obwodowych" (Energetický štítek obálky budovy). Na podstawie wyników audytu można też złożyć wniosek o dofinansowanie ocieplenia własnego domu w celu obniżenia kosztów jego ogrzewania. **Zygmunt Stopa**

* * *

Wiosenni nauczyciele

Co roku na wiosnę spotykają się nauczyciele z KNE, aby podsumować ubiegłoroczne wydarzenia, wytyczyć plan na następny rok i porozmawiać z dawnymi koleżankami i kolegami. Tym razem było jednak trochę inaczej. Po pierwsze, spotkano się Ośrodku Kultury „Strzelnica" w Cz. Cieszynie, po drugie – program kulturalny był nadzwyczajny i wszystkich oczarował. A było to tak. Tuż po rozpoczęciu wbiegła do sali znana aktorka SP – Halina Pasekowa i rozpoczęła rozmowę z widownią. Nie program, jak kilka razy podkreśliła, ale rozmowę. Tematy były ważne i aktualne: problem odchudzania, wskazania, jak zakończyć kłótnię małżeńską, za co dziękować nauczycielom i wszystkim matkom, no i oczywiście, jak to „wiek dojrzały odsłania życia urok wspaniały"! Wesołe i poważne teksty Juliana Tuwima i Wisławy Szymborskiej, podmalowane delikatną muzyką gitarową w wykonaniu Stanisława Roszaka i Radima Stenchlego, uczniów z Podstawowej Szkoły Artystycznej im. Pawła Kalety, wszystkich zachwyciły.

Po wspaniałych artystycznych doznaniach przewodnicząca KNE, Magdalena Schwarz, przedstawiła sprawozdanie z działalności, Janina Wałach zaprezentowała stan kas, minutą ciszy uczczono pamięć zmarłych kolegów.

Najbliższą akcją będzie majowy spacer wzdłuż leczniczych źródeł Ustronia, we wrześniu wycieczka do Wrocławia (główny cel: Panorama Racławicka), a w grudniu spotkanie przy choince. Nadal członkowie zarządu odwiedzać będą chorych, a jubilatom wysyłać urodzinowe życzenia. W dyskusji ustalono ponadto, że spotkania odbywać się będą na „Strzelnicy". Ważna wiadomość dotyczyła nowego sposobu płacenia składek członkowskich. Zgodnie z nim, już w grudniu będą pobierane składki na rok 2015. **Halina Pawera**

To były zupełnie inne czasy

Minutą ciszy uczcili zmarłych kolegów i koleżanki uczestnicy czwartkowego spotkania absolwentów Polskiej Szkoły Wydziałowej w Jabłonkowie z roku 1953 oraz JUK-u z 1954 r. Dawni uczniowie „wydziałówki" jak zwykle spotkali się w pizzerii w centrum miasta.

– To już 60 i 61 lat od kiedy opuściliśmy mury szkolne. W tym czasie zmieniło się strasznie dużo. Między innymi zaginął katalog z naszej klasy. Skontaktowałem się więc z archiwum we Frydku i dostałem stamtąd katalog JUK-u, czyli Jednorocznego Uczniowskiego Kursu – mówił Alojzy Klimas z Wędryni, organizator spotkania.

Dodał, że absolwenci jabłonkowskiej „wydziałówki" z rocznika 1953 spotkali się w pizzerii w centrum miasta już po raz kolejny. – Nasz rocznik liczył 72 uczniów, a dziś przyszło tylko 19 osób. Nie wszyscy jednak wiedzieli o tym spotkaniu. Informacja ukazała się w „Głosie Ludu", ale widać nie wszyscy nasi koledzy go czytają. Kontaktowali się za to ze mną uczniowie innych klas. Tym musiałem jednak odmówić – mówił Klimas.

Wspominał przy tym, że w pierwszym spotkaniu, w 1955 r., wzięło udział około 50 osób. – Później jeszcze raz było nas tak dużo, kiedy w Jabłonkowie otwierano Szkołę im. Henryka Sienkiewicza. Wtedy na spotkanie przyszło około 40 osób. Następnie zaczęliśmy się spotykać w pizzerii w centrum Jabłonkowa. Za pierwszym razem było nas 26, okazało się jednak, że termin nie był zbyt fortunny, ponieważ spotykaliśmy się w czasie Wielkiego Postu. A że absolwenci jabłonkowskiej szkoły to w większości ludzie wierzący i w trakcie postu nie biesiadują, dwukrotnie było tak, że spotkaliśmy się tutaj we dwóch, czy trzech. By zmienić tę sytuację, postanowiliśmy więc, że nasze spotkania będziemy organizowali zawsze w pierwszy czwartek po Świętach Wielkanocnych – tłumaczył Klimas.

Czwartkowe spotkanie dawni uczniowie Polskiej Szkoły Wydziałowej w Jabłonkowie rozpoczęli od wspólnego odśpiewania pieśni... „Kiedy ranne wstają zorze". – Po wojnie właśnie tę pieśń śpiewaliśmy w szkole regularnie, a zmieniło się to po 1948 roku. Z tamtych czasów zapamiętałam też wierszyk: „Śpij spokojnie dziecino, bo sam Stalin czuwa nad snem twoim". Wszystko dlatego, że pewnego dnia powiedziałam dzieciom, że to nie żaden Stalin, ale Pan Bóg z aniołami czuwa nad nami. Niestety, usłyszał to nauczyciel, który stał w drzwiach. Krzyknął: „Ja ci dam, ty Janosiku w spódnicy". Za karę dostałam gałązką po nogach i musiałam przepisać ten wierszyk sto razy. No i pamiętam go do dzisiaj – śmiała się Ewa Szczerba z Trzyńca.

CIESZYŁA OKO I SERCE

Historia Polskiej Szkoły Wydziałowej w Jabłonkowie sięga roku 1928. „Miasto nie pamiętało tak radosnej manifestacji, jaka miała miejsce 9 września, w dniu jej otwarcia. Tłumy ludzi, zapełniające dosłownie cały rynek i wszystkie ulice, śpieszyły obejrzeć ten nowy przybytek szkolny, w którym kształcić się miały ich dzieci. A było co oglądać! Szkoła cieszyła oko i serce nie tylko wyglądem zewnętrznym, lecz szczególnie swym estetycznym i funkcjonalnym wnętrzem" – pisał po latach Karol Piegza, dyrektor szkoły w latach 1945-60.

Budowę obiektu zaprojektowanego przez arch. inż. Dawida zrealizowała firma Eugeniusza Fuldy z czeskiego Cieszyna.. Koszty budowy – okrągły milion koron – pokryła Macierz Szkolna, zaś zbiórka przeprowadzona wśród mieszkańców Jabłonkowa i okolicy przyniosła jeszcze 200 tys. koron, za które ufundowano inwentarz i ogród przed szkołą. Wchodzących do budynku witał obszerny westibul, szerokie korytarze z błyszczącą posadzką, duże, jasne klasy i gustownie rozwiązana klatka schodowa z szerokimi schodami prowadzącymi na piętro i do sutereny, gdzie mieściła się kuchnia szkolna z jadalnią, łazienka z natryskami i dwoma wannami oraz wejście do sali gimnastycznej zajmującej wraz z umieszczoną nad nią salą rysunkową całe lewe skrzydło budynku.

W odpowiadającym mu prawym skrzydle na parterze były przygotowane lokale dla polskiego przedszkola z osobnym wejściem, szatnią, ustępami, w suterenie było mieszkanie dla tercjana, na 1. piętrze mieszkanie dla dyrektora szkoły. Ogrzewanie było centralne.

Uczestnicy spotkania wspominali dawnych kolegów i nauczycieli.

Zdjęcia: WITOLD KOŻDOŃ

Tym razem spotkało się 19 absolwentów jabłonkowskiej „wydziałówki".

To estetyczne środowisko i całe wyposażenie nowej szkoły spełniało tutaj w Jabłonkowie swój zamierzony cel – wpływało na kształtowanie nawyków kulturalnych i higienicznych zaniedbanej pod tym względem dziatwy góralskiej. Od początku do planów pracy tej szkoły postawiono równolegle z udzielaniem nauki troskę o czystość i higienę. W owym czasie, kiedy łazienka w domu była po prostu nieosiągalnym luksusem, organizowano w szkole cotygodniowe kąpiele dzieci w wannach lub pod natryskami. Na porządku dziennym była też kontrola czystości głowy i paznokci, zaś na lekcjach gimnastyki kontrolowano czystość całego ciała i bielizny.

– Tego akurat nie pamiętam, ale wiem, że po wojnie, kiedy ja chodziłam do szkoły, mieliśmy darmowe dożywianie – mówiła Szczerba. – Wtedy byliśmy też inaczej wychowywani. Wszyscy sobie pomagaliśmy. Do Jabłonkowa chodziliśmy piechotą. Ja miałem pięć kilometrów w jedną stronę. Wszystko dlatego, że najpierw nie było autobusów, a potem, gdy już jeździły, rodzice nie mieli pieniędzy na bilety. Ale nikt wówczas nie bał się, że się zgubimy, czy że stanie nam się coś złego – wspominała, dodając, że pochodzi z gospodarstwa rolnego. – Wodę nosiło się wówczas z potoku. Prąd pojawił się po 1948 r. Pracy było bardzo dużo, ale po jej zakończeniu z otwartymi ustami słuchaliśmy mądrości naszych rodziców. I dzisiaj coraz bardziej tęsknię do tamtej przestrzeni, wolnego życia i tradycji naszych przodków – mówi Szczerba.

ZAMIAST SZKOŁY PORODÓWKA

W czasie niemieckiej okupacji budynek Polskiej Szkoły Wydziałowej został zamieniony na biura i urzędy NSDAP. Pod koniec wojny kwaterowało tam nawet wojsko. Po wyzwoleniu nie od razu rozpoczęto pracę w szkole. „Wiele było jeszcze nieuregulowanych spraw, liczono straty w ludziach i szkody wojenne. Ludzie wywiezieni do Rzeszy, rozproszeni po obozach i pracach przymusowych ściągali dopiero do stron rodzinnych" – pisał Piegza.

Również budynek szkolny przedstawiał opłakany widok. Nie było żadnego inwentarza, nowego dyrektora witały tylko gołe, brudne ściany i pełno nieczystości po kwaterującym tu wojsku niemieckim. Było jednak dużo entuzjazmu ze strony rodziców, a zwłaszcza młodzieży szkolnej spragnionej nauki w języku ojczystym. Z pomocą tej młodzieży i stopniowo zgłaszających się nauczycieli wynoszono brudy i czyszczono klasy.

10 września 1945 r. rozpoczęto w szkole wydziałowej pierwszy powojenny rok szkolny. – W pierwszej klasie było nas chyba ze czterdziestu i pamiętam, że przez dwa albo trzy tygodnie rzeczywiście siedzieliśmy na podłodze, bo w szkole nie było jeszcze ławek. Wcześniej w budynku szkolnym znajdowała się natomiast niemiecka porodówka i tam urodził się mój brat – wspominała Halina Sadowska z Trzyńca.

Dodała, że początkowo uczniowie posiadali jedynie uszyte plecaki i tabliczki z rysikami. – Dzisiaj trudno to sobie wyobrazić, ale podręczników nie było w ogóle. A rosyjskiego uczyła nas pani, która sama ledwie mówiła w tym języku – mówiła Sadowska.

Po lekcjach grono nauczycielskie i starsi uczniowie zwozili z okolicznych szkół pierwsze ławy i stoły. Z kolei problem braku podręczników w trudnych powojennych warunkach minimalizowano, mozolnie przepisując i ręcznie powielając odpowiednie skrypty zastępcze. Ręcznie rysowano obrazy ścienne i plansze, domowym sposobem sporządzano także pomoce naukowe.

Z kolei młodzież pomagała przy tępieniu stonki ziemniaczanej, sadzeniu drzewek leśnych, zbiorze surowców wtórnych, czy ziół leczniczych. Uczniowie samorzutnie tworzyli też brygady dla przedświątecznego szorowania klas. Podobnie końcem wakacji, gdy wyprowadził się z budynku szkolnego ostatni turnus kolonii letniej, całe grono nauczycielskie sprzątało budynek i urządzało klasy.

– To były inne czasy. Wtedy ze wszystkiego się cieszyliśmy. Gdy coś dostaliśmy, byliśmy w siódmym niebie. Ale pamiętam też, że raz dostałam linijką po ręce. Mama powiedziała mi wówczas, że gdyby jeszcze raz ktoś chciał mnie bić, mam powiedzieć, że to mogą jedynie rodzice. Potem jednak przez całe życie nikt mnie już nie uderzył – mówiła Sadowska.

A za co wówczas został ukarana? – W szkole dostaliśmy zupę z makaronem, ale ja powiedziałam, że w tej zupie pływają robaki i nit jej nie chciał jeść. Ale wtedy taka sytuacja była prawdopodobna, bo jedzenie nie było wówczas najlepsze – śmiała się Sadowska.

Góralka, która obecnie mieszka w Trzyńcu, zdradziła, że miała czterech braci. – Młodszych do szkoły i przedszkola nosiłam na plecach. Ale wszystko to działo się tak bardzo dawno, że historie się zacierają. Mimo to z Jabłonkowem wiążą się moje najlepsze wspomnienia. Cały czas jestem też tutaj u siebie w domu – podkreślała.

Dla odmiany Alojzemu Klimasowi utkwiło w pamięci tragiczne wydarzenie. – W ósmej klasie mój kolega Józek Łupiński zachorował i zmarł. Siedziałem z nim w ławce, dlatego dyrektor Gustaw Słowik stwierdził, że mam przemówić nad jego grobem. I wówczas rzeczywiście wygłosiłem mowę i ponoć nawet dobrze to wyszło. A z sytuacji humorystycznych pamiętam, jak na lekcji wychowania fizycznego podczas ćwiczeń na drążku robiąc przewrót kolega puścił głośnego bąka – śmiał się Klimas.

Dodał, że do dziś pamięta też nauczycieli Gustawa Tacinę, czy Emila Niedobę. Klimas reprezentował bowiem szkołę na arenach sportowych. – Biegałem na nartach, grałem w siatkówkę i piłkę nożną i zawsze byłem w drużynie – mówił.

Zaszczepiona w szkole pasja do aktywnego spędzania wolnego czasu zaowocowała w dorosłym życiu, ponieważ do niedawna Klimas zasiadał w zarządzie Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Sportowego „Beskid Śląski". – W wieku lat 70 trzeba już było jednak zrezygnować – śmiał się inicjator czwartkowego spotkania.

WITOLD KOŻDOŃ

GŁOSIK

»Duha« zaprasza na woltyżerkę

Pięcioro dzieci z Olbrachcic spotyka się trzy razy w tygodniu na treningach w Dolnych Domasłowicach. Sport, który wykonują, to raczej mało znana dyscyplina. Czy słyszeliście już o woltyżerce? W dyscyplinie tej zawodnik lub grupa zawodników wykonuje zróżnicowane ćwiczenia gimnastyczne i akrobatyczne na nieosiodłanym galopującym lub stępującym koniu prowadzonym na lonży.

W Domasłowicach od 2012 roku istnieje Klub Woltyżerki „Duha". W tej chwili ćwiczy tam 19 dzieci w wieku od 5 do 14 lat. Jest wśród nich m.in. czworo uczniów polskiej szkoły w Olbrachcicach (3 dziewczyny i jeden chłopak) oraz jedna absolwentka tej szkoły, obecnie uczennica PSP w Czeskim Cieszynie.

W sobotę dzieci z domasłowickiego oddziału woltyżerki wzięły udział w zawodach w Tlumačovie koło Zlina. Na podobne konkursy organizowane regularnie przez poszczególne kluby w całej Republice Czeskie, jeżdżą zresztą często, nierzadko zajmując wysokie notowania. Pod koniec sezonu podliczane są punkty zebrane na zawodach. Tym razem grupa młodszych dzieci, wśród których było troje uczniów z Olbrachcic, zajęła 2. miejsce, a dziewczyny startujące w konkursie indywidualnym zdobyły 1. i 2. miejsce.

Akrobacje wykonywane na koniu są bardzo efektowne. Konkursy woltyżerki rozgrywane są indywidualnie, zespołowo lub w parach i polegają na wykonywaniu ćwiczeń na koniu w idealnej równowadze i harmonii z jego ruchem. Lonżujący lonżuje konia po okręgu o średnicy min. 15 metrów. Ćwiczenia wykonywane są w galopie lub w stepie, w zależności od poziomu zaawansowania zawodników i często wraz z podkładem muzycznym. **(ep)**

Zwycięski zespół w kat. najmłodszych z Klubu Woltyżerki „Duha" na zawodach we Frensztacie pod Radhoszczem.

Zdjęcia: MAREK SANTARIUS

Podczas zawodów.

Popołudnie z konikami

„Palenie czarownic" to typowa impreza związana z końcem kwietnia. W kółku jeździeckim działającym na farmie „Helinka" w Orłowej-Łazach miała nietypowy przebieg. Ważniejsze od czarownicy, która w sobotę wieczorem miała spłonąć na ognisku, były koniki.

Do kółka jeździeckiego uczęszcza kilkanaście dziewczynek. W sobotę miały okazję pokazać swym rodzicom, rodzeństwu i koleżankom, czego nauczyły się od początku roku szkolnego pod kierownictwem swej trenerki, pani Gabrieli. Swe umiejętności pokazywały na czterech koniach i kucykach różnej rasy i wielkości, na których odbywają treningi i którymi opiekują się w ramach kółka: Helince (której farma zawdzięcza swą nazwę), Kresbie, Cezarze i Kasztanku. Najmniejszy kucyk Kasztanek początkowo co prawda nie był zachwycony, że musi podporządkować się ujeżdżającej go dziewczynce i próbował utrudniać jej zadanie, lecz potem uspokoił się (a może było mu wstyd robić „fochy" przed publicznością?) i cały występ był bardzo udany.

Na koniach mogły usiąść również inne dzieci, które przyszły na imprezę. Również niektóre mamy, które nigdy wcześniej nie siedziały w siodle, zdobyły się na odwagę. Chętnych powoziły dziewczynki uczęszczające do kółka jeździeckiego. A kiedy wszyscy nacieszyli się już konikami i wyszaleli się podczas gier i współzawodnictw, nadszedł czas na wieczorne ognisko i wspólne opiekanie parówek. **(dc)**

Fot. DANUTA CHLUP

Dzieci z kółka jeździeckiego przygotowały pokaz dla rodziców.

GŁOSIKOWA KORESPONDENCJA

Dzień zdrowia w przedszkolu

7 kwietnia obchodzony był Światowy Dzień Zdrowia. Jednak codziennie rodzice i nauczyciele przedszkola w Lutyni Dolnej dbają o to, by dzieci myły rączki przed jedzeniem, myły ząbki, chodziły na spacery, miały zajęcia w szkolnej sali gimnastycznej. Poza tym dzieci każdego roku jeżdżą także na basen. Dlatego też w naszym planie tematycznym uwzględniono spotkanie z pielęgniarką, by w tym dniu zwrócić szczególną uwagę na tematykę zdrowotną oraz zachęcić dzieci do zdrowego stylu życia.

Na początku dzieci złożyły piękne życzenia, następnie wręczyły pielęgniarce własnoręcznie wykonane kwiaty. Dalsza część spotkania poświęcona była tematyce związanej z racjonalnym odżywianiem, higieną, ruchem. Kolorowe plansze przyniesione przez naszego gościa uświadomiły dzieciom, jak ważną rolę odgrywają w okresie rozwoju właściwa dieta i sport.

Oprócz pogadanki dzieci miały możliwość posłuchania bicia swojego serca. Okazało się, że nasi najmłodsi wiedzą bardzo wiele o zdrowiu. Wystarczy im tylko tę wiedzę utrwalać i dawać dobry przykład. Podsumowując spotkanie dotyczące zdrowego stylu życia, odpowiedniego odżywiania i wpływu aktywności fizycznej na zdrowie, dzieci złożyły przyrzeczenie, że będą dbały o zdrowie. Wierzymy, że dotrzymają słowa! **Magdalena Majzner**

Fot. ARC

Spotkanie z panią pielęgniarką.

KRZYŻÓWKA

Zapraszamy do zabawy z krzyżówką. Tym razem rozwiązaniem jest nazwa kwiatu, który kwitnie w maju. Na odpowiedzi czekamy do 6 maja. Prosimy o podawanie adresu, ponieważ nagrody wysyłamy pocztą. Książkę za rozwiązanie poprzedniej krzyżówki otrzymuje **Piotr Klimek**, uczeń klasy 3. PSP w Czeskim Cieszynie.

1. W kuchni do krojenia **2.** Stolicą tego wyspiarskiego państwa jest Dublin **3.** ... – pentliczek, czerwony stoliczek **4.** Inaczej kartofel **5.** Nauka, której celem jest odtwarzanie przeszłości człowieka na podstawie znalezisk znajdujących **się** w ziemi **6.** Mini truskawka w lesie **7.** Płonący stos drewna **8.** Zawsze pod ręką przy komputerze **9.** Przyrząd wytwarzający dźwięk, przeznaczony do wykonywania muzyki. **10.** Według powiedzenia po niej dotrzesz do kłębka **11.** Jedno z imion Komeńskiego **12.** „Długi" pies. **13.** Skrzat w spiczastej czerwonej czapeczce. **14.** Dziewczynka z Zielonego Wzgórza. **(ep)**

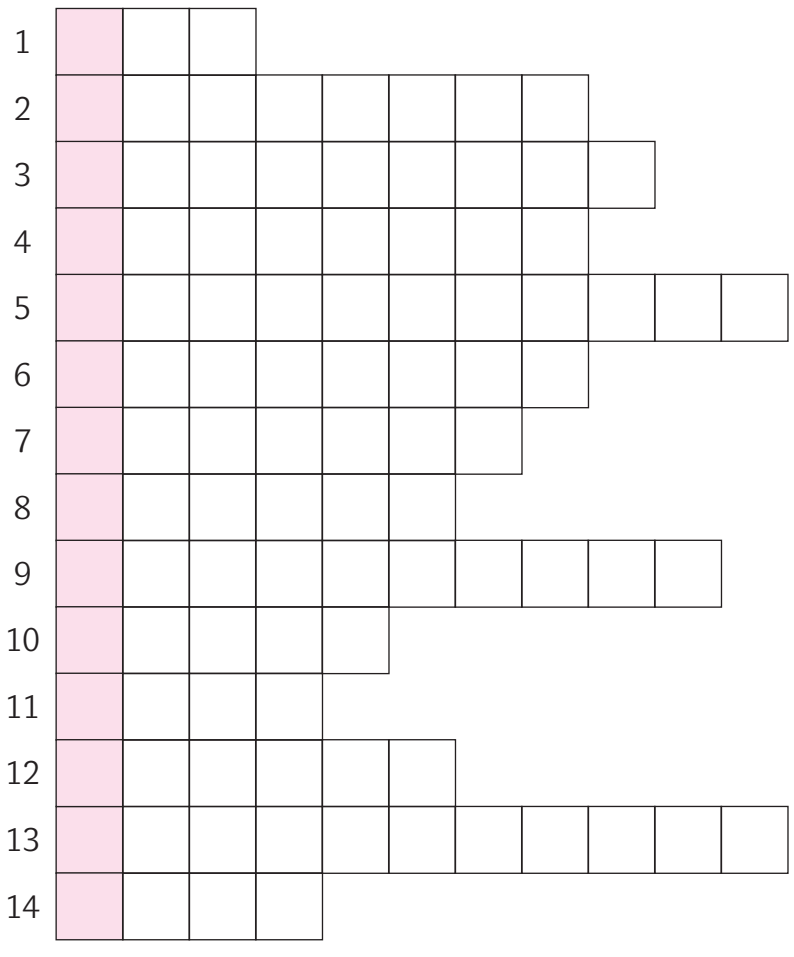

Uczniowskie sukcesy...

Ze Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Kubisza w Gnojniku otrzymaliśmy bogatą korespondencję. Uczniowie podzielili się swoimi wrażeniami z wyjazdu do Brukseli oraz z wizyty na Międzynarodowym Konkursie Recytatorskim w Tarnowie.

Fot. ARC

Uczestnicy wyprawy do Brukseli zrobili sobie pamiątkowe zdjęcie z Jerzy Buzkiem.

BELGIJSKA WYPRAWA

Wzgórze Mont des Arts, czyli tzw. Wzgórze Sztuki, Grand Place, Ratusz (Hôtel de Ville), Dom Króla (Maison du Roi), Pałac Królewski, Pałac Narodów (Palais de la Nation), czyli siedziba parlamentu, wspaniały Park Brukselski, Katedra św. Michała i św. Guduli (fr. Cathédrale Saints-Michel-et-Gudule), Kościół Notre-Dame du Sablon, liczne muzea, słynne Atomium, czy Parlament Europejski, to tylko kilka miejsc, które miałem okazję zobaczyć podczas pobytu w Brukseli. Zacznę jednak od początku...

Decydując się na udział w Ogólnopolskim Konkursie Krasomówczym nawet po cichu nie marzyłem o zwycięstwie. Kiedy w sali Sejmu Śląskiego w Katowicach przeczytano werdykt jury, bardzo się ucieszyłem. Nagrodą był wyjazd do Brukseli na zaproszenie posła Parlamentu Europejskiego, prof. Jerzego Buzka.

Wyjazd oczywiście poprzedzały przygotowania, w końcu od października zeszłego roku miałem na nie sporo czasu. Kupiłem sobie mapę i przewodnik. Powtórzyłem kilka najważniejszych zwrotów po angielsku, francuskim niestety jeszcze nie władam, przestudiowałem też program.

Na wycieczkę zaproszono mnie z moją nauczycielką języka polskiego, Grażyną Sikorą. Cieszyłem się, że jadę z panią, która przez cztery lata zachęcała mnie do brania udziału w konkursach, cieszyła się wraz ze mną ze wszystkich sukcesów. Można powiedzieć, że wyjazd na wspólną wyprawę był podsumowaniem naszych wspólnych lat w gnojnickiej podstawówce, a także w pewnym sensie pożegnaniem.

Wyruszyliśmy punktualnie o godzinie 19.00 z dworca autobusowego w Katowicach. Po 15 godzinach jazdy autokarem dotarliśmy do Leuven, znanego miasteczka studenckiego. Właśnie w Leuven w 1425 roku został założony największy i najstarszy uniwersytet w krajach Beneluksu – Katolicki Uniwersytet Lowański. Fajnie byłoby tu studiować... – pomyślałem. Przypomniałem sobie zaraz o zbliżających się egzaminach wstępnych do gimnazjum. Przecież to już niebawem... Szybko wróciłem na ziemię, ale przecież marzenia są po to, by je realizować. Po nocy spędzonej w autokarze, spacer uliczkami Leuven był cudownym wybawieniem. Obejrzeliśmy Bibliotekę Uniwersytecką, później plac Groote Markt, gdzie znajduje się jeden z najwspanialszych późnogotyckich ratuszy z rzeźbami około 500 postaci, które przyczyniły się do powstania słynnej uczelni. Właśnie w pobliżu rynku znajduje się Drzewo Miłości. Jak mówi legenda, zaręczona pod nim para żyć będzie długo i szczęśliwie. Ciekawostką miasta jest również posąg „Student Fonske", który przedstawia studenta czytającego książkę, a woda wlewająca się do głowy symbolizuje wiedzę napełniającą umysł.

Kolejnym miejscem wyprawy był Wielki Beginaż (Groot Begijnhof) jeden z ostatnich tego typu budynków na świecie, znajdujący się na liście światowego dziedzictwa UNESCO, czyli zespół charakterystycznych domków, w którym w średniowieczu mieszkali begardzi i beginki. Beginaż to swego rodzaju klasztor wspólnoty nieuznawanych przez Kościół stowarzyszeń religijnych, które powstały w XII wieku we Flandrii. Stowarzyszenia różniły się od zakonów tym, że ich członkowie nie spędzali czasu wyłącznie w klasztorach, ale pracowali wśród ludzi, do wspólnoty wracając na noc. Beginki dochodziły do takiej perfekcji w swoich pracach, zwłaszcza tkactwie, że popadały w konflikty z cechami rzemieślniczymi.

Do Brukseli dotarliśmy wieczorem. Po zakwaterowaniu wyruszyliśmy jeszcze na miasto, bo przecież szkoda każdej chwili. Przepięknie oświetlone miasto wyglądało dostojnie i niezwykle imponująco. Warto było przejść się niezwykłymi uliczkami, widzieć jak każde miejsce, każdy kąt tchnie wspaniałą historią.

Następny dzień spędziliśmy na zwiedzaniu Brukseli. O godzinie 9.00 cała nasza grupa spotkała się przed hotelem, by autokar zawiózł nas na wzgórze Mont des Arts, czyli „Wzgórze Sztuki". Tę część miasta belgijski król Leopold II zaplanował jako centrum artystyczne. Rozpościera się stąd wspaniały widok na całe miasto. Ruszyliśmy w kierunku Pałacu Królewskiego, oficjalnej siedziby Króla Belgów, które jest miejscem spotkań króla z osobistościami. Rodzina królewska na co dzień zamieszkuje zamek Laeken na obrzeżach Brukseli.

Pogoda w Brukseli jest podobno zazwyczaj kapryśna. Nam dopisało szczęście – wiosenne słońce i wysoka temperatura pozwoliły nam korzystać z uroków wspaniałego Parku Brukselskiego, który znajduje się koło pałacu.

Zwiedziliśmy Katedrę św. Michała i św. Guduli (fr. Cathédrale Saints-Michel-et-Gudule) z XIII-XVI w. znajdującą się na wzgórzu Treurenberg w Brukseli, która charakteryzuje się przepięknymi witrażami. Podobno celowo nie dobudowano końcówek wieży, aby nie trzeba było płacić podatku do Rzymu za budowę kościoła.

Kolejnym miejscem naszej podróży było historyczne centrum Brukseli. Grand Place, czyli Wielki Plac, z monumentalnym, gotyckim ratuszem i kamienicami z XVIII w. to miejsce, które z pewnością warto zobaczyć. W 1998 roku Wielki Plac został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO.

Wchodząc na rynek od razu można zauważyć wysoką wieżę nad ratuszem. Na szczycie ratuszowej wieży stoi olbrzymia pozłacana rzeźba przedstawiająca Michała Archanioła zabijającego Szatana. Budynek ten ozdobiony jest ponad 150 rzeźbami świętych oraz książąt brabanckich.

Jednym z najbardziej rozpoznawalnych symboli Brukseli jest Manneken Pis, czyli mały posążek nagiego siusiającego chłopczyka. Jedna z legend mówi, że gdy w XIV wieku Bruksela była oblegana, agresorzy próbowali wysadzić w powietrze mury miejskie. Pewien mały chłopiec odkrył jednak zaminowane miejsce i nasikał na palący się już lont, ratując w ten sposób miasto. Od przewodnika dowiedzieliśmy się również, że oryginał został skradziony, a podczas próby jej odzyskania złodziej ją roztrzaskał. Na placu Brukselskim stoi więc jej replika. Podczas wizyt głów państwowych czy ważnych osobistości przedstawiciele przywożą ze sobą ubranie dla chłopczyka i w czasie różnych uroczystości jest on ubierany. Zdarza się to jednak rzadko i na co dzień figurka stoi naga.

Nadeszła chwila na odpoczynek, indywidualne zwiedzanie, a także zakupy pamiątek, belgijskich czekoladek oraz skosztowanie słynnych brukselskich frytek i gofrów.

A później? Raj dla łasuchów... W dwupiętrowym gmachu przewodnik opowiadał o historii i procesie produkcji czekolady oraz zobaczyliśmy niezwykłą, bo czekoladową fontannę. Po prostu bajka! Każdy ze zmysłów wzrok, słuch, smak, węch i dotyk mógł się tu wyszaleć – można obejrzeć wyroby, posłuchać szeleszczącej fontanny, skosztować czekoladowych smakołyków, poczuć ten cudowny zapach, a także wziąć i kupić różnego rodzaju czekoladowe wyroby. Aż ślinka cieknie na samo wspomnienie. W tym niewielkim kraju – jakim jest Belgia – mieści się ponad 2000 sklepów sprzedających wyłącznie czekoladę, 12 fabryk czekolady oraz 16 muzeów czekolady.

Trochę przesłodzeni, ale jakże zadowoleni weszliśmy do Atomium. To budynek przedstawiający model Atomu żelaza (Fe) powiększony o 165 miliardów razy. Budowla ma 103 metry wysokości i waży... 2400 ton. Konstrukcja została wykonana ze stali i aluminium. Składa się z 9 kul – atomów połączonych ze sobą rurami, w których znajdują się ruchome schody i windy. Do najwyższej kuli, gdzie znajduje się platforma widokowa, prowadzi winda, która wwozi wycieczkowiczów w 23 sekundy.

Nadeszła środa. Kolejny słoneczny dzień. W programie przewidziano wizytę w Muzeum Armii Królewskiej i Historii Militarnej, Parlamencie Europejskim oraz spotkanie z profesorem Jerzym Buzkiem.

Po śniadaniu wyruszyliśmy więc przez Park Pięćdziesięciolecia pod Łuk Triumfalny. Muzeum Armii, w którym znajduje się jedna z najbogatszych kolekcji militariów ze wszystkich epok, wywarło na mnie wielkie wrażenie. Skorzystaliśmy nawet z możliwości wejścia na Łuk Triumfalny, skąd rozpościera się wspaniała panorama Brukseli. Wreszcie nadszedł czas, by zwiedzić Parlamentarium, zobaczyć, jak działa Parlament Europejski. Dzięki wystawom i grom interaktywnym można było wcielić się w rolę posła do PE, poznać historię, teraźniejszość i przyszłość parlamentu. W Parlamencie Europejskim przywitał nas jeden z pracowników, opowiedział o Unii Europejskiej i procesach, jakie muszą przejść nowo przystępujące do Unii państwa, mówił o pracy europosłów i o tym, jak ich nasze życie. Dowiedzieliśmy się, że obrady Parlamentu odbywają się równocześnie we wszystkich językach Unii, tzn. każdy poseł może mówić w dowolnym języku urzędowym UE, a jego wystąpienie jest tłumaczone na bieżąco na wszystkie pozostałe języki. Po wykładzie zobaczyliśmy również salę obrad.

Dla mnie i chyba dla pozostałych uczestników również, wielkim przeżyciem było spotkanie z naszym gospodarzem, profesorem Jerzym Buzkiem. Pan profesor opowiadał o swojej pracy, odpowiadał na nasze pytania, mówił o swojej roli w parlamencie, a także zrobił sobie z nami zdjęcia. Jestem pod ogromnym wrażeniem bezpośredniości i serdeczności pana profesora. To spotkanie na pewno na zawsze zostanie w mojej pamięci.

Znane powiedzenie mówi „Wszystko, co dobre, szybko się kończy". Nadszedł wieczór i czas powrotu do domu. Trochę zmęczony, ale pełen wrażeń, usiadłem na swoje miejsce w autokarze. Czekała nas długa podróż do domu.

Podczas tej wyprawy poznałem nowych ludzi, nowe miejsca. Przekonałem się, że podróże nie tylko wzbogacają, ale także uczą samodzielności i odpowiedzialności. Moja przygoda z Konkursem Krasomówczym i wyjazdem do Brukseli dała mi coś jeszcze - uwierzyłem w siebie.

ADAM KUBICZEK,
uczeń PSP w Gnojniku

GNOJNIK PONOWNIE GÓRĄ

W dniach od 3 do 6 kwietnia wyjechaliśmy do Tarnowa na Międzynarodowy Konkurs Recytatorski im. W. Broniewskiego. Jego organizatorem był Zespół Szkół Sportowych im. Polskich Olimpijczyków. W konkursie brali udział między innymi recytatorzy z Węgier i Ukrainy. Naszą szkołę reprezentowali laureaci konkursu recytatorskiego organizowanego dla polskich szkół na Zaolziu. Oprócz konkursu zorganizowano nam wycieczkę do Krakowa, odwiedziny oraz udział w lekcjach w tarnowskiej szkole, spotkania z kolegami z Tarnowa i zza granicy. Każdy uczestnik prezentował dwa utwory polskich autorów. Musiał również wysłać pracę plastyczną pt. „Mój świat w poezji". A teraz nasze wyniki: Dominik Oborny zdobył Nagrodę Główną, czyli Grand Prix, Sebastian Lasota wyróżnienie, a Kateřina Zagóra – wyróżnienie w konkursie plastycznym.

Uczniowie

Wójt wioski »na początku świata«

Urodził się w Trzyńcu, dzieciństwo i młodość spędził na Słowacji. Jego ojciec jest Słowakiem, matka pochodzi z Herczawy, natomiast jej dziadek wywodził się z polskiej Jaworzynki. Żonę przywiózł ze słowackiej Detvy. Herczawski wójt wozi dwójkę swoich dzieci do szkoły w Czernem, natomiast w Jaworzynce odwiedza kuzynów i przyjaciół. Petr Staňo nie dzieli ludzi według narodowości – Trójstyk traktuje jako jedną całość i zależy mu, by ta całość dobrze się rozwijała.

Kiedy kilka lat przeprowadził się ze Słowacji na Herczawę i zaczął remontować dom po dziadku, nie spodziewał się, że współobywatele wkrótce zwrócą się do niego, by startował w wyborach. Zgodził się i w 2010 roku, mając 37 lat, został wójtem. Spotkać można go albo w garniturze, albo w kaloszach i ubraniu roboczym. Z wójta płynnie przeistacza się w farmera i odwrotnie. Mówiąc ściślej – przez cały czas jest zarówno wójtem, jak i przedsiębiorcą oraz farmerem. Hodowla bydła jest jednym z priorytetów wójta.

Petr Staňo z klaczą kucyka szetlandzkiego.

NA HERCZAWIE ZNÓW PASĄ SIĘ OWCE

Kiedy trzy lata temu objeżdżałam z nowym wójtem Herczawę jego terenowym samochodem, zwracał mi uwagę na zarośnięte, nieutrzymywane łąki. – Koniecznie trzeba, by tu wróciły owce. Staram się przekonać mieszkańców do hodowli – mówił.

Od tego czasu sytuacja diametralnie się zmieniła. – Ponad 90 proc. łąk jest wypasanych i koszonych, te zaniedbane stanowią mało znaczący odsetek – oznajmia Staňo, demonstrując na mapie Herczawy, gdzie który z farmerów wygania owce.

Pierwszą farmę założył sam. – Dzisiaj mam 18 owiec, planuję kupno kolejnych. Hoduję też świnie i kucyki szetlandzkie, miałem byki, teraz zamierzam kupić jałówki – opowiada wójt. Z kolei stowarzyszenie obywatelskie „Hrčávka" posiada stado owiec liczące dziś 40 dorosłych osobników oraz ok. 30 jagniąt. W sumie są w tej chwili na Herczawie trzy farmy, które łącznie hodują ponad sto sztuk bydła.

Staňo nie promuje hodowli owiec, krów czy koni tylko przez wzgląd na wypas łąk. Hodowla oraz produkcja wyrobów z mleka jest ważną częścią jego całościowej koncepcji rozwoju gospodarczego Herczawy. Nie zamierza pogodzić się z faktem, że mieszkańcy górskiej wioski, zamiast posadzić własne ziemniaki i marchewkę, kupują w supermarkecie jarzyny wyprodukowane na drugim końcu Europy. – Kiedyś ten region był samowystarczalny pod wieloma względami. Ludzie z gór nosili w doliny na sprzedaż pełne kosze jajek, sera, mięsa i karmili miasto. Dziś jest odwrotnie – to miasto karmi góry – denerwuje się samorządowiec. Jest zapalonym promotorem produktów regionalnych. Niedawno Koło PZKO w Jabłonkowie zaprosiło go do komisji decydującej o przyznawaniu marki Górolsko Swoboda. By wesprzeć regionalną produkcję i rękodzieło, władze gminy stworzyły odpowiednie warunki do działalności stowarzyszeniu „Hrčávka", które m.in. produkuje oryginalne ręczne pamiątki dla turystów. Staňo chce, by jego wioska miała do zaoferowania własne produkty rolne, przetwory z mleka, a także piwo. „Hrčavský ležák" aktualnie warzony jest na zamówienie w innych browarach, lecz Staňo chciałby w przyszłości wybudować w swej gminie mały browar. – Po pierwsze – mamy tu wodę bardzo dobrej jakości, po drugie – do obsługi takiego browaru trzeba zatrudnić ok. 5-10 osób. To dużo miejsc pracy w skali Herczawy, liczącej 256 mieszkańców – przekonuje.

Przez Herczawę przewija się w ciągu roku ok. 50 tys. turystów. Przyciąga ich przede wszystkim Trójstyk, który coraz bardziej się rozwija. Wkrótce cała pętla, po której z centrum Herczawy można się udać na Trójstyk i z powrotem, będzie miała nowe oświetlenie. W Herczawie zostanie też zbudowana replika historycznych szańców obronnych. Gmina otrzymała na nią 5-milionowe dofinansowanie z funduszy unijnych. – Wyobrażam sobie, że w sąsiedztwie szańców stworzymy małe poletka, na których będziemy pokazywali, jak dawniej uprawiano ziemię – jak się siało zboże, sadziło ziemniaki czy fasolę – snuje plany wójt. Uważa, że Herczawa powinna stawiać na ruch turystyczny. – Turyści wtedy będą tu wracali, kiedy kupią u nas regionalne produkty i w restauracji będą mogli zjeść wyprodukowaną u nas żywność. Czyste powietrze nie wystarcza – przekonuje. I dodaje, że z płaceniem nie ma problemu – miejscowi przedsiębiorcy chętnie przyjmują zarówno korony, jak i złote czy euro.

Zdjęcia: DANUTA CHLUP

Wójt Herczawy w swoim gospodarstwie.

BIAŁE MIEJSCE NA MAPIE FOLKLORU

Rozwój turystyki i tradycyjnej produkcji oraz rzemiosła wiąże się również z powrotem do folkloru, do kulturowych korzeni. Wójt przyznaje, że po przeprowadzce na Herczawę folkloru bardzo mu brakowało. – Dawniej, na Słowacji, działałem aktywnie w dwóch zespołach folklorystycznych. Na Herczawie brakowało mi kultury ludowej. Ten region jest co prawda bogaty w folklor, pełno go w Jaworzynce, Istebnej, Jabłonkowie, natomiast Herczawa to było pod tym względem białe miejsce na mapie. A przecież stosunkowo niedawno, przed pięćdziesięciu laty, tu też działały zespoły – mówi Staňo.

Po objęciu posady wójta postanowił ożywić życie kulturalne wioski, wzbogacając je o folklor i ludowe rękodzieło. – Zaczęliśmy organizować nowe imprezy, natomiast stare ubraliśmy w nową szatę – tłumaczy. Obecnie na Herczawie odbywa się szereg imprez, a liczba gości za każdym razem kilkakrotnie przekracza liczbę mieszkańców. Przychodzi ich kilkaset, a coraz częściej kilka tysięcy. Herczawa nadal nie ma co prawda żadnego własnego zespołu, lecz chętnie zaprasza okoliczne, szczególnie PZKO-wskie. Bywalcem są „Górole" z Mostów koło Jabłonkowa. Co do jednego wójt nie ma wątpliwości: w żadnym wypadku nie zamierza wydawać pieniędzy za starzejące się gwiazdy muzyki rozrywkowej – „importowanych" piosenkarzy czy gawędziarzy oferowanych przez agencje. – Nie zamierzam brać udziału w tej „wyprzedaży celebrytów" – przekonuje.

Dziś na Herczawie na okrągło coś się dzieje. W ub. roku odbywało się tam nawet Trzynieckie Lato Filmowe. Nowy rok witają herczawianie razem z sąsiadami z Polski i Słowacji na Trójstyku. W karnawale w tym roku po raz drugi odbyło się ostatkowe świniobicie z korowodem masek. Od dawna znany był herczawski odpust przypadający na lipcowe święto Cyryla i Metodego. Staňo postanowił go ulepszyć, odsuwając na ubocze stoiska z azjatycką tandetą i zamiast nich stawiając na pierwszym planie regionalne produkty, rękodzieło i folklor. Również „Gajdy fest" zmienił się z kameralnej imprezy w duży festiwal. Do tego doszły imprezy kulinarne, promujące miejscową gastronomię – „Stejkobranie" oraz Herczawski Festiwal Gastronomiczny i „Beerfest". Całość uzupełniają imprezy o charakterze sportowym – biegi na orientację, maratony, spotkania rowerzystów.

ROZWIJAĆ SIĘ WSPÓLNIE

Aspiracje herczawskiego wójta nie ograniczają się do zapewnienia godnej przyszłości jego własnej gminie. Zależy mu na rozwoju całego regionu. Przyznaje, że przez ostatnie lata bardzo zacieśniła się współpraca między Herczawą a jej sąsiadami w Polsce i na Słowacji. Ale to nie wystarcza. Niedawno Staňo reprezentował czeski Śląsk Cieszyński (wraz z przedsiębiorcami, przedstawicielami ruchu turystycznego, prawnikami i działaczami stowarzyszeń kulturalnych, w tym PZKO) na konferencji zorganizowanej przez ugrupowanie ISTER-GRANUM w węgierskim Ostrzyhomiu. W ramach projektu, którego drugim partnerem jest Europejskie Ugrupowanie Współpracy Terytorialnej TRITIA, zrzeszające województwa śląskie i opolskie (Polska), morawsko-śląskie (RC) oraz żylińskie (Słowacja), omawiane były możliwości rozwoju gospodarczego i kulturowego dużych przygranicznych obszarów. – Zaprezentowałem markę regionalną Górolsko Swoboda, mówiliśmy o sprawach narodowościowych, o całym Euroregionie Śląsk Cieszyński. Gospodarzy konferencji bardzo zainteresowały te informacje, do tej pory nie mieli pojęcia o tym, jak dużo dzieje się w tym naszym nadgranicznym „zakątku" – stwierdza Staňo.

Herczawa ma nawet własne piwo.

Przekonany jest, że mieszkańcy Herczawy nie muszą mieć kompleksów wynikających z faktu, że mieszkają „na końcu świata". – Tutaj Republika Czeska się nie kończy, lecz zaczyna. Przecież słońce najpierw pojawia się na wschodzie. „Zapadákov" (po polsku zaścianek – przyp. autor) jest dokładnie na odwrotnym końcu kraju – śmieje się wójt.

DANUTA CHLUP

WTOREK 29 kwietnia

TVP 1

5.55 TVP Info w TVP 1 **8.00** Wiadomości **8.10** Polityka przy kawie **8.30** Słownik polsko@polski, talk -show prof. Jana Miodka **9.05** Co czytać? **9.15** Kajakiem przez Atlantyk **9.35** Natura w Jedynce - Mali mistrzowie sztuki przetrwania **10.30** Moda na sukces (s.) **11.00** Świat się kręci **12.00** Wiadomości **12.10** Agrobiznes **12.35** Przepis dnia (s.) **12.45** Natura w Jedynce - Żaglica **13.50** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.25** Moda na sukces (s.) **15.00** Wiadomości **15.10** Polska non stop **15.25** Klan (s.) **15.50** Drużyna A (s.) **17.00** Teleexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.30** Świat się kręci **19.15** Wizytówki Regionów **19.20** Przepis dnia (s.) **19.30** Wiadomości **20.25** Chicago Fire (s.) **21.20** Serenity **23.20** Po prostu - program Tomasza Sekielskiego **0.00** Ekstradycja III **1.05** Drużyna A (s.).

TVP 2

5.40 M jak miłość (s.) **6.30** Wiktor Niemczyk **7.05** M jak miłość (s.) **8.00** Pytanie na śniadanie **11.15** Barwy szczęścia (s.) **11.45** Na dobre i na złe (s.) **12.50** Polacy w Rzymie i Watykanie **13.15** Wojciech Cejrowski - boso przez świat - Życie codzienne w Amazonii **13.50** Jeden z dziesięciu **14.30** Kabaretowy Klub Dwójki **15.30** Panorama Kraj **16.50** Rodzinka.pl (s.) **18.00** Panorama **18.50** Jeden z dziesięciu **19.30** Barwy szczęścia (s.) **20.40** M jak miłość (s.) **21.50** Magazyn Ekspresu Reporterów **22.50** Świat bez fikcji - Bard **0.30** Współczesna rodzina (s.).

TV KATOWICE

6.30 Raport z Polski **7.00** Echa dnia **7.30** Aktualności Flesz Poranne **7.40** Poranek z TVP Katowice **8.00** Co niesie dzień **8.30** Raport z Polski **8.55** Przechodzień codzienny **9.00** Wyprzedzić chorobę **9.30** Co niesie dzień **10.05** Czas na Pracę! Praca na Czasie! **10.55** Reportaż **11.40** Rusz się człowieku **11.50** Odkryj Małopolskę... na rowerze - okolice Bochni **12.05** Męska strefa **12.55** Agrobiznes **13.35** Wszystko po krakowsku - Jubileusz Marka Grechuty - Koncert Galowy **14.00** Cudzoziemcy **14.25** Dziennik regionów - tematy dnia **14.45** Przechodzień codzienny **14.55** Błyskawiczni milionerzy **16.00** Raport z Polski **16.25** Dziennik regionów - tematy dnia **16.30** Polska samorządna **17.00** Panie doktorze **17.20** Zapiski Łazęgi - Gmina Warnice **17.30** Aktualności Flesz **17.35** Kronika Miasta **17.50** Co, gdzie, kiedy? **18.00** Ekosonda **18.30** Aktualności **20.00** Ślązaków portret własny **20.20** Co, gdzie, kiedy? **20.30** Elementarz mam **20.55** Gramy dla Was **21.00** Echa dnia **22.00** Aktualności Wieczorne **22.35** Telekurier **23.10** Błyskawiczni milionerzy **0.15** Echa dnia.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.20** Świat według Kiepskich (s.) **8.55** Malanowski i Partnerzy **10.00** Dzień, który zmienił moje życie (s.) **11.00** Dlaczego ja? **12.00** Pielęgniarki (s.) **13.00** Trudne sprawy **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Dzień, który zmienił moje życie (s.) **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Malanowski i Partnerzy **17.00** Dlaczego ja? **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Świat według Kiepskich (s.) **20.05** Hell's Kitchen - piekielna kuchta (mag.) **21.40** Gliniarze z Brooklynu (film USA) **0.30** Maminsynek (komedia USA).

TVC 1

5.59 Studio 6 **8.45** Wszystko o gotowaniu **9.05** Córki McLeoda (s.) **9.50** Najmądrzejszy Czech **11.15** Reporterzy TVC **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Wszystko o gotowaniu **14.15** Slovácko się nie sądzi (s.) **14.50** Obiektyw **15.20** Televarieté **16.40** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **17.55** Wiadomości regionalne, prognoza pogody **18.25** Taxi **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Opowiadaj (s.) **21.00** Przygody kryminalistyki (s.) **21.50** Opowiadania filmowe **22.55** Kontruderzenie (s.) **23.45** Tajniacy (s.) **0.35** Hobby naszych czasów.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Dusza Europy **9.20** Czeski żurnal **10.15** Nie poddawaj się **11.10** Sprawiedliwość na sprzedaż **11.50** Wielka Wojna Ojczyźniana **12.40** Katastrofy lotnicze **13.25** Przygody nauki i techniki **14.10** Hans Haas - człowiek, który odkrył podmorski świat **15.05** Planeta dinozaurów **15.55** Największa bomba na świecie **16.50** Eurofighter Typhoon **17.35** Biuro (s.) **17.55** Kosmos **18.45** Wieczorynka **18.55** Historie Alfreda Hitchcocka (s.) **19.40** Spostrzeżenia z zagranicy **19.50** Wiadomości w j. migowym **20.00** Wielka Wojna Ojczyźniana **20.55** Katastrofy lotnicze **21.45** ...a piątym jeźdźcem jest strach (film) **23.25** Siostra Jackie (s.) **23.50** lol :-) **0.15** Babel **0.40** Tito - Ostatni świadkowie testamentu.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **9.05** Ulica (s.) **9.55** Policja kryminalna Anděl (s.) **11.20** Krok za krokiem (s.) **11.50** Tescoma ze smakiem **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.30** Dallas (s.) **13.25** Bez śladu (s.) **14.20** Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) **15.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **16.30** Krok za krokiem (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Kryminalne zagadki Nowego Jorku (s.) **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.35** Weekend **22.25** Wybrani (s.) **23.10** Prawo i porządek: Sekcja specjalna (s.) **0.00** Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) **0.50** Kryminalne zagadki Nowego Jorku (s.).

PRIMA

6.05 Policja Hamburg (s.) **7.05** Morderstwa w Kitzbuhel (s.) **8.15** M.A.S.H. (s.) **9.05** Napisała: morderstwo (s.) **10.05** Policja Hamburg (s.) **11.05** Julie Lescaut (s.) **13.10** Strażnik Teksasu (s.) **14.10** Siska (s.) **15.25** Castle (s.) **16.25** Komisarz Rex (s.) **17.30** Popołudniowe wiadomości **18.00** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.55** VIP wiadomości **20.15** Lato z kowbojem (film) **22.05** Kulinarny reality-show **23.20** Zabójcze umysły (s.) **0.20** Zaprzysiężeni (s.) **1.15** Zbrodnie niedoskonałe (s.).

ŚRODA 30 kwietnia

TVP 1

5.55 TVP Info w TVP 1 **8.00** Wiadomości **8.10** Polityka przy kawie **8.30** Dzień pierwszy - 1 maja 2004 **9.35** Natura w Jedynce - Żaglica **10.30** Moda na sukces (s.) **11.00** Świat się kręci **12.00** Wiadomości **12.05** Agrobiznes **12.20** Magazyn Rolniczy - Polska wieprzowina **12.35** Przepis dnia (s.) **12.45** Natura w Jedynce - Tajemnice termitów **13.55** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.30** Moda na sukces (s.) **15.00** Wiadomości **15.10** Polska non stop **15.25** Klan (s.) **15.50** Drużyna A (s.) **17.00** Teleexpress **17.25** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.55** Klan (s.) **18.30** Świat się kręci **19.15** Wizytówki Regionów **19.20** Przepis dnia (s.) **19.30** Wiadomości **20.15** Piąty Stadion **20.25** Półfinał Ligi Mistrzów: Chelsea Londyn - Atletico Madryt **23.05** Liga Mistrzów - skróty **23.45** Jak narkotyk **0.25** Chicago Fire (s.).

TVP 2

5.35 M jak miłość (s.) **6.30** W słowach kilku o wydrze, bobrze i wilku **7.05** M jak miłość (s.) **8.00** Pytanie na śniadanie **11.10** Barwy szczęścia (s.) **11.40** Na dobre i na złe (s.) **12.45** Makłowicz w podróży - Chorwacja **13.15** Wojciech Cejrowski - boso przez świat - Obrzęd żaby **13.50** Jeden z dziesięciu **14.30** XIX Festiwal Kabaretu w Koszalinie 2013. Port Lotniczy Koszalin - Otwarcie **15.30** Panorama Kraj **16.50** Rodzinka.pl (s.) **18.00** Panorama **18.50** Jeden z dziesięciu **19.25** Barwy szczęścia (s.) **20.45** Na dobre i na złe (s.) **21.45** Kino relaks - Mamma Mia! **23.45** Reporter Polski **0.30** Zagadki umysłu.

TV KATOWICE

6.30 Raport z Polski **7.00** Echa dnia **7.30** Aktualności Flesz Poranne **7.40** Poranek z TVP Katowice **8.00** Co niesie dzień **8.30** Raport z Polski **8.55** Przechodzień codzienny **9.00** Antenowe remanenty **9.30** Co niesie dzień **10.05** Polska samorządna **10.55** Reportaż **11.40** Reportaż **12.05** Naszaarmia.pl **12.55** Agrobiznes **13.20** Zapraszamy na kawę **13.35** Nie udawaj Greka **14.00** Odkrywanie Warszawy - Beczka się kręci **14.25** Dziennik regionów - tematy dnia **14.45** Przechodzień codzienny **14.55** „A story of Polish Jazz" czyli hip hop jazz po polsku **16.00** Raport z Polski **16.25** Dziennik regionów - tematy dnia **16.30** EkoAgent **17.00** Aktywni rodzice **17.30** Aktualności Flesz **17.40** Co, gdzie, kiedy? **17.50** Magazyn Reporterów TVP Katowice **18.15** Kronika Miasta **18.30** Aktualności **18.50** Gość Aktualności **20.00** Ukryte prawdy **20.25** Co, gdzie, kiedy? **20.40** Pierwszy plan **21.00** Echa dnia **22.00** Aktualności Wieczorne **22.35** Telekurier **23.10** „A story of Polish Jazz" czyli hip hop jazz po polsku **0.10** Echa dnia.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.15** Świat według Kiepskich (s.) **9.00** Malanowski i Partnerzy **10.00** Dzień, który zmienił moje życie **11.00** Dlaczego ja? **12.00** Pielęgniarki (s.) **13.00** Trudne sprawy **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Dzień, który zmienił moje życie (s.) **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Malanowski i Partnerzy **17.00** Dlaczego ja? **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Świat według Kiepskich (s.) **20.35** Top chef 2 **22.00** Aniołki Charliego (film USA) **0.10** Śpiewający detektyw (komedia USA) **2.30** Tajemnice losu (mag.).

MAMMA MIA!
Komedia muzyczna, Wielka Brytania/USA/Niemcy 2008
TVP 2, środa 30 kwietnia 2014, godz. 21.45
Reżyseria: Phyllida Lloyd
Wykonawcy: Meryl Streep, Amanda Seyfried, Pierce Brosnan, Colin Firth, Julie Walters, Christine Baranski, Stellan Skarsgard

Grecka wyspa Kalokairi. Donna Sheridan wraz z 19-letnią córką prowadzą mały pensjonat. Sophie, która ma poślubić Skya, marzy o tym, by do ołtarza poprowadził ją ojciec, którego nigdy nie poznała. Z pamiętnika matki dowiaduje się, że w lecie 1979 roku Donna romansowała z trzema mężczyznami. Jeden z nich musi być ojcem dziewczyny. Sophie jest przekonana, że rozpozna go od razu. W tajemnicy przed matką zaprasza na wesele nowojorskiego architekta Sama Carmichaela, londyńskiego bankiera Harry'ego Brighta oraz podróżnika i pisarza Billa Andersona.

TVC 1

5.59 Studio 6 **8.45** Wszystko o gotowaniu **9.00** Córki McLeoda (s.) **9.50** Łopatologicznie **10.30** 168 godzin **11.05** Przygody kryminalistyki (s.) **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Wszystko o gotowaniu **14.15** Zawodowcy (s.) **15.10** Pogotowie kulinarne **15.30** Televarieté **16.45** Podróżomania **17.15** AZ kwiz **17.40** Czarne owce **17.55** Wiadomości regionalne, prognoza pogody **18.25** Taxi **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** List do ciebie **21.05** Życie ze śmiercią (s.) **21.50** Miłość między kroplami deszczu (film) **23.55** Anatomia prawdy (s.) **0.35** Pr. dyskusyjny M. Jílkovej **1.40** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Dusza Europy **9.20** Kraj ponownie bez nazwy **10.05** Stulecie latania **11.00** Najważniejsze operacje II wojny światowej **12.00** Największa bomba na świecie **12.55** Nasza wieś **13.20** Ta nasza kapela **13.50** Chcesz je? **13.55** Folklorika **14.25** Nasze tradycje **14.50** Europa dziś **15.20** Kiedy odpłynął statek **16.15** Wyspy Wielkanocne: Ślady **17.05** Klucz **17.35** Biuro (s.) **18.00** Życie na wybrzeżu **18.45** Wieczorynka **18.55** Historie Alfreda Hitchcocka (s.) **19.40** Spostrzeżenia z zagranicy **19.50** Wiadomości w j. migowym **20.00** Czeski żurnal **21.00** Podróż po Ruandzie **21.30** Trabantem przez Amerykę Południową **21.55** Luther (s.) **22.50** Dziewczynka (film) **0.15** Pot, łzy i nadzieja.

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **9.05** Ulica (s.) **9.55** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **11.20** Krok za krokiem (s.) **11.50** Tescoma ze smakiem **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.30** Dallas (s.) **13.25** Bez śladu (s.) **14.20** Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) **15.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **16.30** Krok za krokiem (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Kryminalne zagadki Miami (s.) **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Głos **22.05** Raport Pelikana (film) **0.45** Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.).

PRIMA

6.05 Policja Hamburg (s.) **7.05** Morderstwa w Kitzbuhel (s.) **8.15** M.A.S.H. (s.) **9.05** Napisała: morderstwo (s.) **10.05** Policja Hamburg (s.) **11.05** Julie Lescaut (s.) **13.10** Strażnik Teksasu (s.) **14.10** Siska (s.) **15.25** Castle (s.) **16.25** Komisarz Rex (s.) **17.30** Popołudniowe wiadomości **18.00** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.55** VIP wiadomości **20.15** Powroty do domu (s.) **21.30** Oczami Josefa Klímy **22.20** Peepshowbazar **23.35** Hawaii 5-0 (s.) **0.35** Zabójcze umysły (s.) **1.30** Zbrodnie niedoskonałe (s.).

TV POLONIA

WTOREK 29 kwietnia

6.05 Świat się kręci **6.55** Słownik polsko@polski, talk-show prof. Jana Miodka **7.25** Sześć milionów sekund **8.00** Pytanie na śniadanie **11.05** Polonia 24 **11.40** Dwie strony medalu (s.) **12.05** Barwy szczęścia (s.) **12.25** Łamigłówka - Pisarze polscy **12.35** Wiadomości **12.50** Kaprysy Łazarza **13.50** Dzika przyroda w sercu Europy - film przyrodniczy **14.30** Tomasz Lis na żywo **15.30** Informacje kulturalne **15.50** Złotopolscy (s.) **16.20** Fascynujące Śląskie - Józef Broda **16.55** Dwie strony medalu (s.) **17.20** Polonia w Komie **17.30** Teleexpress **17.55** Trebunie Tutki i Kinior Future Sound **18.50** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Informacje kulturalne **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości **20.40** Łamigłówka - Pisarze polscy **20.50** Ojciec Mateusz (s.) **21.45** Polonia w Komie **22.00** Polonia 24 **22.45** Hala odlotów (s.) **23.35** Po prostu - pr. Tomasza Sekielskiego.

ŚRODA 30 kwietnia

6.05 Świat się kręci **7.05** Ex Libris **7.25** Przygrywka **8.00** Pytanie na śniadanie **11.00** Polonia 24 **11.40** Dwie strony medalu (s.) **12.00** Barwy szczęścia (s.) **12.35** Wiadomości **12.50** Na sygnale (s.) **13.50** Nie ma jak Polska **14.25** Sztuka życia - Magdalena Zawadzka **14.55** Po prostu - pr. Tomasza Sekielskiego **15.30** Notacje - Jacek Gmoch. Cud na Wemblay **15.45** Złotopolscy (s.) **16.10** Rozmowy poSzczególne - z Jerzym Hoffmanem rozmawia Anna Dymna **16.55** Dwie strony medalu (s.) **17.20** Polonia w Komie **17.30** Teleexpress **17.55** Budzimy do życia - koncert Fundacji „Akogo?" **18.50** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Wilnoteka **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości **20.40** Łamigłówka - Pisarze polscy **20.50** Przystań (s.) **21.45** Polonia w Komie **22.00** Polonia 24 **22.45** Kabaretowy Klub Dwójki **23.45** Herbert 2014 **0.15** Made in Poland.

CZWARTEK 1 maja

6.05 Świat się kręci **7.00** Abyś dzień święty święcił **7.25** Plecak pełen przygód **7.55** Sto minut wakacji **9.30** Sztuka życia - Magdalena Zawadzka **10.00** Dzień pierwszy - 1 maja 200 **11.00** Polonia 24 **11.40** Dwie strony medalu (s.) **12.00** Barwy szczęścia (s.) **12.30** Zmiennicy - tak było naprawdę **12.50** M jak miłość (s.) **13.45** Przystań (s.) **14.30** Świętuj z nami - 10 lat w UE **14.45** Herbert 2014 **15.15** Niespokojne umysły - Witold Rużyłło **15.35** Złotopolscy (s.) **16.00** Tygodnik Kulturalny **16.55** Dwie strony medalu (s.) **17.20** Świętuj z nami - 10 lat w UE **17.30** Teleexpress **17.45** Łamigłówka **18.00** Polonia w Komie **18.10** Informacje kulturalne **18.35** Barwy szczęścia (s.) **19.05** Świętuj z nami - 10 lat w UE **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości **20.45** Łamigłówka **20.55** Komisarz Alex (s.) **21.45** Polonia w Komie **22.00** Polonia 24 **22.45** Tu bije serce Europy **0.25** Zmiennicy - tak było naprawdę.

TABELA ZANIECZYSZCZEŃ

Stężenie pyłu zawieszonego w powietrzu 28. 4. o godz. 10.00

	PM 10
Czeski Cieszyn	34
Hawierzów	23
Karwina	34
Orłowa	20
Trzyniec	24
Wierzniowice	28

Legenda: Wartości są podane w mikrogramach na metr sześcienny. Dopuszczalny limit stężenia pyłu zawieszonego (PM 10) wynosi 50 $\mu g/m^3$.
Źródło: Czeski Urząd Hydrometeorologii w Ostrawie. **(wik)**

CZWARTEK 1 maja

TVP 1

5.55 TVP Info w TVP1 **8.00** Niespokojne umysły - Tomasz Dietl **8.20** My Wy Oni **8.50** Natura w Jedynce - Tajemnice termitów **9.55** Moda na sukces (s.) **10.25** Człowiek w żelaznej masce **12.40** Świętuj z nami - 10 lat w UE **12.50** Natura w Jedynce - Pod wodami Okawango **13.50** Świętuj z nami - 10 lat w UE **14.00** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.35** Moda na sukces (s.) **15.10** Jak rozpętałem II wojnę światową **17.00** Teleexpress **17.30** Jaka to melodia? (teleturniej) **18.00** Świętuj z nami - 10 lat w UE **18.10** Galeria (s.) **19.15** Wizytówki Regionów **19.30** Wiadomości **20.30** Ojciec Mateusz (s.) **21.30** Tu bije serce Europy **23.10** Be Cool.

TVP 2

5.50 Łowca - ostatnie starcie **7.30** Klan urwisów **9.05** Piraci, którzy nic nie robią **10.40** Rodzinne oglądanie - Morze, które świeci **11.45** Gwiazdy w południe - Wielka włóczęga **14.00** Familiada (teleturniej) **14.40** Rodzinka.pl (s.) **15.15** Kabaret Neo - Nówka **16.00** Mamma Mia! **18.00** Panorama **18.45** 10 lat w Unii - Czy wszyscy będą świętować? **20.05** VIII Płocka Noc Kabaretowa - Kabaretowe Igrzyska 2014 **21.40** Kogel - Mogel **23.40** W matni.

TV KATOWICE

7.00 Raport z Polski **7.30** Echa dnia **8.00** Festiwal Sztuki Faktu - Toruń 2014 **9.00** Film dokumentalny: Baby boom **10.00** Dej pozór **11.00** Zapraszamy na kawę extra 10 lat w UE **11.20** Festiwal Sztuki Faktu - Toruń 2014 **12.45** Zapraszamy na kawę extra 10 lat w UE **13.10** Festiwal Sztuki Faktu - Toruń 2014 **14.55** Film dokumentalny: Baby boom **16.00** 2. Festiwal Sztuki Faktu **16.30** Zapraszamy na kawę extra 10 lat w UE **17.00** Festiwal Sztuki Faktu - Toruń 2014 **17.30** Krystyna - Ostatnia klasówka **18.30** Aktualności **19.25** Chiny kolebka herbaty **20.25** Dej pozór **21.00** Festiwal Sztuki Faktu - Toruń 2014 - Strażak oskarżony **21.15** Dla niesłyszących - Dziennik Regionów **21.45** Festiwal Sztuki Faktu - Toruń 2014 - W słusznej sprawie **22.00** Aktualności Wieczorne **23.05** Telekurier **23.35** Festiwal Sztuki Faktu - Toruń 2014.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.40** Casper - Szkoła straszenia **10.25** Gruby Albert (komedia USA) **12.10** Kupiliśmy zoo (komedia USA) **14.50** Aniołki Charliego - zawrotna szybkość (film USA) **17.00** Dlaczego ja? **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Świat według Kiepskich (s.) **20.05** Zdrady (s.) **21.05** Przyjaciółki (s.) **22.05** To nie koniec świata! **23.05** Człowiek z M-3 **1.15** Tajemnice losu (mag.).

TVC 1

6.00 Wyroki sędziego Ooki (bajka) **7.00** Kartka z pamiętnika (film) **8.30** O Kopciuchu (bajka) **9.35** Pr. rozrywkowy **10.30** Czarodziejska ciocia Walentyna (bajka) **11.30** Hulajnoga Pierwsza (bajka) **12.40** Trzy jajka do szklanki (film) **14.10** Dumna królewna (bajka) **15.40** Śmierć pięknych saren (film) **17.15** Nieśmiertelna ciotka (bajka) **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Zapach wanilii (film) **21.30** Dwaj ludzie z miasta (film) **23.05** Łańcuch (film) **0.35** Słowo na niedzielę.

TVC 2

6.00 Eurofighter Typhoon **6.45** Katastrofy lotnicze **7.35** Auto Moto Revue **8.00** Architektura **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Twoje, moje i nasze (film) **10.25** Wzloty i upadki piramid **11.20** Leptis Magna **12.15** Świat ciszy **13.40** Dokument **13.55** Tajemnica życia KHM **14.50** Spostrzeżenia z zagranicy **15.00** Trabantem przez Amerykę Południową **15.25** Cudowna planeta: Afryka **16.15** Korsyka w kolorach czterech pór roku **17.10** Jedna kobieta lub dwie (film) **18.45** Wieczorynka **18.55** Historie Alfreda Hitchcocka (s.) **19.40** Spostrzeżenia z zagranicy **19.45** Laurel & Hardy: Białe skrzydła **20.00** Będzie telewizja! **21.00** Zespół Analog **22.10** Szara eminencja (film) **23.30** Queer **23.55** Bracia i siostry (s.) **0.40** Nie poddawaj się.

NOVA

6.00 Oggy i karaluchy (s. anim.) **6.10** Amerykański ogonek **7.35** Królewna Śnieżka (bajka) **8.45** Głos **10.30** Feniks (bajka) **12.20** Jaś Fasola **12.50** Droga do głębi duszy studenckiej (film) **14.25** Poszukiwacze świętej włóczni (film) **16.35** Czego pragnie dziewczyna (film) **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **21.30** Bach! **22.10** Punisher (film) **0.20** Poszukiwacze świętej włóczni (film).

PRIMA

6.05 Wiadomości **6.55** O księżniczce na ziarnku grochu (bajka) **8.50** Dr Dolittle (film) **10.45** Kasia i strachy (bajka) **12.45** Wakacje Jasia Fasoli (film) **14.40** Za kasą stał... (film) **16.30** Urlop z Andělem (film) **18.00** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.55** VIP wiadomości **20.15** Transporter (film) **22.10** Kulinarny reality-show **23.25** The Finder (s.) **0.25** Zabójcze umysły (s.) **1.20** Firma (s.).

PIĄTEK 2 maja

TVP 1

5.55 TVP Info w TVP 1 **7.45** ZUS dla Ciebie **8.00** Słodkie życie (s.) **8.25** Tu bije serce Europy **10.05** Galeria (s.) **10.40** Goryle we mgle **13.00** Natura w Jedynce - Dingo. Wróg czy przyjaciel? **14.05** Jaka to melodia? (teleturniej) **14.40** Moda na sukces (s.) **15.15** Jak rozpętałem II wojnę światową **16.35** Kajakiem przez ocean **17.00** Teleexpress **17.20** Jaka to melodia? (teleturniej) **17.50** Galeria (s.) **18.25** Urodzinki - Tu zaszła zmiana **19.15** Regiony zmian **19.20** Przepis dnia (s.) **19.30** Wiadomości **20.20** Pątniczka **22.00** Weekendowy Hit Jedynki - Mama do wynajęcia **23.50** Anatomia prawdy **0.45** Jak rozpętałem II wojnę światową (s.).

TVP 2

5.15 Dzieje Mistrza Twardowskiego **7.05** M jak miłość (s.) **8.00** Pytanie na śniadanie **11.05** Rodzinne oglądanie - Optymista **12.00** Zokkomon **14.00** Familiada (teleturniej) **14.40** Koncerty królewskie 2013 - Koncerty Królewskie **15.15** Kabaret Neo - Nówka **16.05** Kogel - Mogel **18.00** Panorama **18.35** Cesarskie cięcie **20.05** Barwy szczęścia (s.) **20.40** VIII Płocka Noc Kabaretowa Kabaretowe Igrzyska 2014 **22.10** Księga aniołów i ludzi - Wrocław 2014 **23.30** Piąty Stadion **23.40** Kryminalne zagadki Las Vegas (s.) **0.35** Incredible Hulk.

TV KATOWICE

6.30 Reportaż **7.30** Aktualności Flesz Poranne **7.40** Poranek z TVP Katowice **8.00** Co niesie dzień **8.30** Reportaż **8.55** Rączka gotuje **9.30** Co niesie dzień **10.00** Zapraszamy na kawę extra 10 lat w UE **10.05** Reportaż **11.20** Zapraszamy na kawę extra 10 lat w UE **11.40** Eurosąsiedzi **11.50** Nożem i widelcem **12.05** Zaproszenie - Kusił nas Boruta na drodze do Łodzi... **12.55** Reportaż **13.35** Polacy tu i tam **14.05** Miejsce mojego życia - Mariusz Marczyk **14.25** Dziennik regionów - tematy dnia **14.30** Zapraszamy na kawę extra 10 lat w UE **14.55** Królowa Panoram **16.00** Raport z Polski **16.25** Dziennik regionów - tematy dnia **16.30** Seniorada **17.00** Wstęp wolny - z kulturą **17.30** Aktualności Flesz **17.40** Kronika Miasta **17.55** Trudny rynek **18.30** Aktualności **20.00** Męska strefa **20.30** Zamki kresowe Rzeczypospolitej **21.00** Echa dnia **22.00** Aktualności Wieczorne **22.35** Telekurier **23.10** Królowa Panoram **0.15** Echa dnia.

POLSAT

6.00 Nowy dzień z Polsat News **8.20** Świat według Kiepskich (s.) **8.55** Malanowski i Partnerzy 6 **10.00** Dzień, który zmienił moje życie (s.) **11.00** Dlaczego ja? **12.00** Pielęgniarki (s.) **13.00** Trudne sprawy **14.00** Pierwsza miłość (s.) **14.45** Dzień, który zmienił moje życie (s.) **15.50** Wydarzenia **16.15** Interwencja (mag.) **16.30** Malanowski i Partnerzy **17.00** Dlaczego ja? **18.00** Pierwsza miłość (s.) **18.50** Wydarzenia **19.30** Świat według Kiepskich (s.) **20.05** Dancing with the Stars - Taniec z gwiazdami **22.00** Push (film kopr.) **0.15** Taksówkarz (film USA).

TVC 1

5.59 Studio 6 **8.45** Wszystko o gotowaniu **9.00** Córki McLeoda (s.) **9.45** Opowiadanie filmowe **10.00** Chłopaki w akcji **10.30** List do ciebie **11.25** Kamera na szlaku **12.00** Południowe wiadomości **12.30** Sama w domu **14.00** Wszystko o gotowaniu **14.20** Śmierć w raju **15.15** Nie wahaj się i kręć - wydanie specjalne **16.20** AZ kwiz **16.45** Mała farma **17.10** Łopatologicznie **17.55** Wiadomości regionalne **18.25** Taxi **18.55** Prognoza pogody, wiadomości, sport **20.00** Pierwsza republika (s.) **21.00** 13. komnata Moniki Kvasničkovej **21.30** Wszystko-party **22.15** Koło pełne gwiazd **23.10** Zawodowcy (s.) **0.00** AZ kwiz.

TVC 2

5.59 Dzień dobry **8.30** Zaczarowane przedszkole **9.00** Leptis Magna **9.55** Kosmos **10.40** Chcesz mnie? **11.10** Życie na wybrzeżu **11.55** Winko **12.20** Każdy po swojemu **12.50** Kiedy statek odpłynął **13.45** Stulecie latania **14.40** II wojna światowa **15.25** Dwa domy **15.55** Przygody nauki i techniki **16.40** Nauka na własnej skórze **17.35** Biuro (s.) **18.00** Pot, łzy i nadzieja **18.45** Wieczorynka **18.55** Historie Alfreda Hitchcocka (s.) **19.40** Spostrzeżenia z zagranicy **19.50** Wiadomości w j. migowym **20.00** Cudowna planeta: Afryka **20.55** Wizyta starszej pani (film) **22.45** Ex (film) **0.40** Wygnanie (film).

NOVA

5.59 Śniadanie z TV Nova **8.50** Ulica (s.) **10.35** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **11.50** Tescoma ze smakiem **12.00** Południowe wiadomości, sport, pogoda **12.35** Dallas (s.) **13.25** Bez śladu (s.) **14.20** Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) **15.20** Przychodnia w różanym ogrodzie (s.) **16.30** Krok za krokiem (s.) **17.00** Popołudniowe wiadomości, sport, pogoda **17.35** Kryminalne zagadki Miami (s.) **18.25** Ulica (s.) **19.30** Wiadomości, sport, pogoda **20.20** Alvin i wiewiórki II (film anim.) **21.55** Młyn Habermanna (film) **23.55** Prawo i porządek: Zbrodniczy zamiar (s.) **0.45** Kryminalne zagadki Miami (s.).

PRIMA

6.05 Policja Hamburg (s.) **7.05** Morderstwa w Kitzbuhel (s.) **8.15** M.A.S.H. (s.) **9.05** Napisała: morderstwo (s.) **10.05** Policja Hamburg (s.) **11.05** Julie Lescaut (s.) **13.10** Strażnik Teksasu (s.) **14.10** Siska (s.) **15.25** Castle (s.) **16.25** Komisarz Rex (s.) **17.30** Popołudniowe wiadomości **18.00** Nakryto do stołu! **18.55** Wiadomości, wiadomości kryminalne **19.55** VIP wiadomości **20.15** Julie Lescaut (s.) **22.15** Show Jana Krausa **23.15** Znaki (film) **1.30** Hi-Life (film).

TV POLONIA

PIĄTEK 2 maja

6.10 Kabaretowy Klub Dwójki **7.00** Wilnoteka **7.15** Polonia w Komie **7.25** Mordziaki - Wyprawa na obcą planetę **8.00** Pytanie na śniadanie **11.00** Polonia 24 **11.40** Dwie strony medalu (s.) **12.00** Barwy szczęścia (s.) **12.25** Łamigłówka **12.35** Notacje - Leokadia Krajewska. Milicjantka Lodzia **12.50** M jak miłość (s.) **13.50** Komisarz Alex (s.) **14.35** Zapiski Łazęgi - Szlak słonia **14.50** Jak to działa - program popularnonaukowy **15.25** Złotopolscy (s.) **16.00** Hala odlotów (s.) **16.55** Dwie strony medalu (s.) **17.20** Polonia w Komie **17.30** Teleexpress **17.50** Łamigłówka **17.55** Swinging with Sinatra Jarek Wist & Krzysztof Herdzin Big Band **18.50** Barwy szczęścia (s.) **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.40** Łamigłówka **20.50** Za zasługi dla Polski i Polaków poza granicami kraju - Koncert Galowy **22.00** Polonia 24 **22.45** Zmruż oczy **0.15** Kabaretowy Alfabet Dwójki - G jak Gołas **0.45** Dwie strony medalu (s.).

SOBOTA 3 maja

6.35 Złotopolscy (s.) **8.55** Polonia 24 **9.40** Załoga Eko **10.05** Niespokojne umysły **10.25** Pamiętaj o mnie **10.40** Łamigłówka **10.45** Punkt widzenia **11.40** Święto Konstytucji 3 maja - transmisja **13.10** Ojciec Mateusz (s.) **14.05** Za zasługi dla Polski i Polaków poza granicami kraju - Koncert Galowy **15.00** Jedno słowo **16.00** Kulturalni PL **17.00** Słownik polsko@polski, talk -show prof. Jana Miodka **17.25** Łamigłówka **17.30** Teleexpress **17.55** M jak miłość (s.) **18.50** Kazimierz Kowalski zaprasza **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.45** Sprawiedliwi **21.35** Pamiętaj o mnie **22.00** Polacy tu i tam - Magazyn polonijny **22.40** Ranczo Wilkowyje **0.20** Słownik polsko@polski, talk-show prof. Jana Miodka **0.45** Łamigłówka.

NIEDZIELA 4 maja

6.00 Galeria (s.) **6.25** Dwie strony medalu (s.) **8.20** Polacy tu i tam - Magazyn polonijny **8.50** Łamigłówka **8.55** Awantura o Basię **9.30** Ziarno **10.00** Transmisja Mszy Świętej - z bazyliki prymasowskiej w Gnieźnie **12.35** Tygrysy Europy **13.30** Pamiętaj o mnie **13.50** Pod Tatrami **14.10** Te Deum Laudamus **15.20** Okrasa łamie przepisy - Ognista kuchnia **15.50** Alchemia zdrowia i urody - Alchemia zdrowia i urody **16.05** Skarby prowincji **16.25** Na skraju lasu - film przyrodniczy **16.55** Made in Poland **17.25** Łamigłówka **17.30** Teleexpress **17.50** M jak miłość (s.) **18.50** Dookoła 5 Dudków **19.40** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.45** U Pana Boga w ogródku **21.40** Pamiętaj o mnie **22.00** Tygodnik.pl **23.00** Tygrysy Europy **23.45** Sami swoi po latach **0.05** Na skraju lasu - film przyrodniczy **0.30** Niespokojne umysły.

PONIEDZIAŁEK 5 maja

6.10 Te Deum Laudamus **7.15** Polonia w Komie **7.25** Siedem stron świata **8.00** Pytanie na śniadanie **10.45** Tygodnik.pl **11.40** Galeria (s.) **12.00** Barwy szczęścia (s.) **12.25** Łamigłówka **12.35** Wiadomości **12.50** U Pana Boga w ogródku **13.45** Made in Poland **14.20** Kulturalni PL **15.20** Naszaarmia.pl **15.50** Złotopolscy (s.) **16.20** Studio Wschód **16.55** Galeria (s.) **17.20** Polonia w Komie **17.30** Teleexpress **17.50** Łamigłówka **17.55** Makłowicz w podróży - Tunezja **18.25** Saga rodów **18.50** Barwy szczęścia (s.) **19.25** Cafe Historia - Jan Karski **19.45** Dobranocka **20.00** Wiadomości, sport, pogoda **20.40** Łamigłówka **20.50** Na sygnale (s.) **21.45** Polonia w Komie **22.00** Polonia 24 **22.45** Tomasz Lis na żywo **23.50** Fascynujące Śląskie - Katarzyna i Wojciech Sokołowscy.

KALKULATOR WALUTOWY

Kursy walut w kantorach z dnia 28. 4. 2014

	Cieszyn, ul. Zamkowa		Bielsko-Biała, CH Auchan	
	kupno	sprzedaż	kupno	sprzedaż
CZK	0,152	0,153	0,150	0,156
EUR	4,180	4,210	4,160	4,260
USD	3,020	3,060	2,990	3,090
	Czeski Cieszyn, dworzec		**Trzyniec, Albert**	
	kupno	sprzedaż	kupno	sprzedaż
PLN	6,50	6,60	6,44	6,60
EUR	27,30	27,70	26,80	27,62
USD	19,70	20,20	19,40	20,00

(wik)

KALKULATOR PALIWOWY

Ceny paliw na stacjach z dnia 28. 4. 2014

Bielsko-Biała, CH Auchan	
E95	5,12 zł
ON	5,10 zł
LPG	2,29 zł
Cieszyn, Statoil	
E95	5,31 zł
ON	5,29 zł
LPG	2,49 zł
Cieszyn, Shell	
E95	5,28 zł
ON	5,25 zł
Zebrzydowice, Bliska	
E95	5,33 zł
ON	5,22 zł
LPG	2,39 zł
Czeski Cieszyn, Shell	
E95	36,40 kc
ON	36,40 kc

(wik)

ŻYCZENIA

Mamy zaszczyt zawiadomić, że w niedzielę 4 maja 2014 roku o godz. 10.00

ks. prałat prof. EDWARD GÓRECKI

odprawi w kościele katolickim pw. św. Marii Magdaleny w Stonawie mszę św. dziękczynną z okazji 50-lecia kapłaństwa. Zaprasza najbliższa rodzina. GL-237

WSPOMNIENIA

...tak bardzo nam Ciebie brak...

Dziś, 29 kwietnia, obchodziłaby zacny jubileusz – 80. urodziny nasza Kochana Mamusia

śp. MARIA BRUDNA

Z nieustającą miłością, szacunkiem i cichą modlitwą wspominają córka i syn z rodzinami. GL-235

Dziś mija 20. rocznica, kiedy nas na zawsze opuścił Kochany

śp. OTTO GUZIUR

ze Skrzeczonia. Wszystkich, którzy Go znali, o chwilę wspomnień proszą najbliżsi. GL-216

Dnia 30. 4. 2014 minie 20 lat, kiedy na zawsze odszedł od nas

inż. FRYDOLIN SZOSTOK

z Olbrachcic. Z miłością i smutkiem wspomina najbliższa rodzina. GL-234

Dzisiaj, 29 kwietnia, obchodziłby 95. urodziny nasz Kochany Tatuś, Dziadek, Pradziadek i Wujek

śp. JUDr JÓZEF MACURA

zaś 2 marca wspominaliśmy smutną 25. rocznicę śmierci naszej Kochanej Mamy, Babci, Prababci i Cioci

śp. WANDY MACURY

O chwilę wspomnień i modlitwę proszą córki Urszula i Jadwiga, wnuk Michał, wnuczka Joanna z mężem, prawnuki Kubuś i Adaś. GL-233

Dnia 1. 5. 2014 obchodziłby swoje 60. urodziny nasz Kochany

śp. inż. EUGENIUSZ ĆWIERTKA

Z szacunkiem i miłością wspominają najbliżsi. GL-245

NEKROLOGI

Non omnis moriar
Nie ma Go z nami,
ale zawsze pozostanie
w naszych myślach.

W głębokim smutku zawiadamiamy wszystkich krewnych, przyjaciół i znajomych, że dnia 27. 4. 2014 roku zmarł w wieku niespełna 80 lat nasz Kochany Mąż, Ojciec, Dziadek, Pradziadek, Szwagier, Wujek

śp. BRONISŁAW SEMBOL

z Czeskiego Cieszyna. Pogrzeb Drogiego Zmarłego odbędzie się w poniedziałek 5. 5. br. o godz. 15.00 z kaplicy cmentarnej w Czeskim Cieszynie przy ul. Cmentarnej. Zasmucona rodzina. GL-244

Firmy budowlane

SWABUD (cz) i SWAKOŃ (pl)

Docieplanie elewacji i poddaszy, remont fasad zabytkowych, podbitki (palubky), wymiana okien PCV remonty mieszkań i domów.

Przyjmujemy zlecenia na 2014 r. także w systemie dotacji zacieplenie ścian i wymiana okien w ramach nowego programu „Zelená úsporám"

kontakt:
kom. cz. 776 218 494, cz. 608 556 915, cz. 774 085 874,
e-mail: jozefswakon@onet.pl

Szybka i fachowa realizacja zleceń.
Cieszyn, Puńcowska 93
www.swabud.cz

GL064

CO W TEATRZE

SCENA POLSKA – ORŁOWA: Enron (30, godz. 19.00);
SCENA CZESKA – KARWINA: Smrtelná vražda (30, godz. 19.00).

CO W KINACH

HAWIERZÓW – Centrum: Babovřesky 2 (30, godz. 9.00); Smerfy 2 (30, godz. 15.30); Miłość bez końca (30, godz. 17.45); Niesamowity Spider Man 2 (30, godz. 20.00); Grandhotel Budapeszt (30, godz. 18.00, 20.30); Lego przygoda (1, 2, godz. 15.30); Niezgodna (1, 2, godz. 17.30); Něžné vlny (1, 2, godz. 18.00); Noe (1, 2, godz. 20.00); Jedna za všechny (1, 2, godz. 20.30); **KARWINA – Centrum**: Niesamowity Spider Man 2 (29, 30, godz. 17.15); Fair play (29, 30, godz. 20.00); Rio 2 (1, 2, godz. 15.45); Pojedeme k moři (1, 2, godz. 18.00); Jedna za všechny (1, 2, godz. 20.00); **TRZYNIEC – Kosmos**: Droga do zapomnienia (29, 30, godz. 17.30, 20.00); Klopsiki i inne zjawiska pogodowe (1, godz. 15.30); Kobieta w ukryciu (1, 2, godz. 17.30); 72 godziny (1, 2, godz. 20.00); **BYSTRZYCA**: Přijde letos Ježíšek? (3, godz. 19.00); **CZ. CIESZYN – Central**: Donšajni (29, godz. 16.00); Revival (29, godz. 19.30); Šmejdi (29, godz. 22.00); Sublokator (30, godz. 10.30); Bilet powrotny (30, godz. 13.00); Pojedeme k moři (30, godz. 15.30); Rozkosz (30, godz. 18.00); Bez miłości (30, godz. 20.30); Kandydat (1, godz. 10.30); Kolory kochania (1, godz. 13.00); Nový život (1, godz. 15.30); Příběh kmotra (1, godz. 18.00); Vejška (1, godz. 21.00); Bluszcz (2, godz. 10.30); Papusza (2, godz. 15.30); Křídla vánoc (2, godz. 18.00); Líbánky (2, godz. 20.30); Fair play (2, godz. 23.00).

CO NA ANTENIE

POLSKIE WIADOMOŚCI: ČT1 SM, niedziela, wiadomości regionalne od godz. 6.00.
POLSKIE AUDYCJE: po-pt: godz. 19.05 Ostrawa 107,3 MHz i Trzyniec 105,3 MHz.

CO W TERENIE

BŁĘDOWICE – Kluby Kobiet i Seniora MK PZKO zapraszają na spotkanie 30. 4. o godz. 15.00 do Domu PZKO.

CZ. CIESZYN – PTA Ars Musica oraz Centrum Pedagogiczne zapraszają na XX Przegląd Cieszyńskiej Pieśni Ludowej we wtorek 6. 5. od godz. 9.00 do „Strzelnicy" w Cz. Cieszynie. Wystąpi młodzież z polskich szkół na Zaolziu od przedszkoli po szkoły średnie.

▲ Biblioteka Miejska przy ul. Havlíčka zaprasza na spotkanie z cyklu „Podróże bliskie i dalekie" we wtorek 6. 5. o godz. 17.00. Wrażeniami z niezwykłej podróży pociągiem do Chin podzieli się Renata Kucia.

JABŁONKÓW – Uroczystość odsłonięcia i poświęcenia tablicy upamiętniającej stracenie ks. Józefa Adameckiego w niemieckim obozie koncentracyjnym Auschwitz w 1944 r. odbędzie się w kościele parafialnym pw. Bożego Ciała w Jabłonkowie 3. 5. o godz. 10.00. Uroczystość rozpocznie okolicznościowa msza św.

ORŁOWA-LUTYNIA – Zarząd MK PZKO zaprasza w czwartek 1. 5. do Domu PZKO na „Dzień Gospodarza". W programie wycieczka rowerowa „Na koniec świata – Piotrowice", przejazd na konikach dla dzieci w Karwinie-Olszynach, turniej tenisa stołowego, ognisko z opiekaniem parówek obok Domu PZKO oraz gry i zabawy. Przez cały dzień do dyspozycji smaczny bufet. Zbiórka rowerzystów o godz. 8.30, odjaz o godz. 9.00.

PTTS „BŚ" – Informuje, że odjazd na wycieczkę 1. 5. Salmopol – Trzy Kopce jest o godz. 7.15 z Karwiny, o godz. 7.35 z Cz. Cieszyna o godz. 7.45 z Trzyńca – dworzec kolejowy. Prosimy zabrać dowody osobiste, ubezpieczenie, złotówki oraz 20 kc. Inf. 603 193 004, 596 311 685, www-ptts-beskidslaski.cz.

▲ zaprasza na wycieczkę na Małą Czantorię, która odbędzie się we wtorek 6. 5. Odjazd autobusu z Cieszyna – Celma o godz. 8.01 na przystanek Ustroń-Centrum. Zabrać dowód osobisty i złotówki. inf. tel. 558 995 569, 604 879 793, www.ptts-beskidslaski.cz.

WĘDRYNIA – Klub Seniora MK PZKO zaprasza członków i sympatyków na spotkanie, które odbędzie się we wtorek 6. 5. o godz. 15.00 w „Czytelni". W programie prelekcja mgr Michała Szczotki na temat: „Jan Karski – kurier władz Polskiego Państwa Podziemnego".

OFERTY

ANTYKI KUPIĘ – meble przedwojenne, obrazy, zegary, odznaczenia, srebra, militaria, stare zdjęcia, pocztówki i wiele innych, tel. 0048 605 255 770. GL-097

KONCERTY

BYSTRZYCA – Luterański Kościół Ewang. A.W. zaprasza na koncert chórów, który odbędzie się w niedzielę 4. 5. o godz. 16.00 w miejscowym kościele.

WYSTAWY

BYSTRZYCA – Luterański Ewangelicki Kościół A.W. zaprasza na wystawę fotografii pt. „Jerozolimskie święto Świąt". Wystawa potrwa do 4. 5. w Centrum LEKAW w Bystrzycy.

KARWINA-FRYSZTAT, KC „Agape", Rynek Masaryka: do 22. 5. wystawa obrazów Anny Piszkiewicz pt. „Pejzaże i kwiaty".

CZESKI CIESZYN, KONGRES POLAKÓW, Komeńskiego 4: do 16. 5. wystawa pt. „Z Adamowej dzichty. O życiu i twórczości Adama Wawrosza". Czynna w dni powszednie 8.00-15.00.

MIEJSKI DOM KULTURY, KARWINA, Sala Mánesa: do 7. 5. wystawa z okazji 50. rocznicy założenia Miejskiego Domu Kultury. Czynna do 7. 5. w po, śr, pt: w godz. 9.00-15.00; wt, czt: w godz.: 9.00-19.00.

TEATR CIESZYŃSKI, CZ. CIESZYN, Ostrawska 67: do 4. 5. wystawa Lecha Ledeckiego pt. „Nastroje". Czynna po-pt w godz. 9.00-15.00 po zgłoszeniu w portierni TC.

MIEJSKA BIBLIOTEKA CZ.CIESZYN-SIBICA, Minigaleria „Na Płocie", ul. Słowacka 1: do 30. 4. wystawa Brzetysławy Budnik pt. „Poszukiwania". Czynna w godz. otwarcia biblioteki.

MUZEUM ZIEMI CIESZYŃSKIEJ, SALA WYSTAW w Cz. Cieszynie, Praska 3/14: do 16. 5. wystawa pt. „Silesia picta – Panoramy miast śląskich i mapy Śląska"; stała ekspozycja „Obrazki z przeszłości Śląska Cieszyńskiego". Czynne: po-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW MUSAION w Hawierzowie, ul. Robotnicza 14**: do 31. 5. wystawa pt. „Ślad – wyjaśni zbrodnię". Czynna: wt-pt: 8.00-16.30, so: 9.00-13.00, nie: 13.00-17.00.

▲ **SALA WYSTAW w Hawierzowie-Żywocicach, Padlých hrdinů 47a**: do 20. 6. wystawa pt. „Tragedia Lidic". Czynna: po-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Jabłonkowie, Rynek Mariacki 14**: do 7. 9. wystawa pt. „Garnuszki babuni"; wystawa stała „Z przeszłości Jabłonkowa i okolicy". Czynne: wt-pt: 8.00-16.30.

▲ **SALA WYSTAW w Orłowej-Lutyni, Masaryka 958**: do 27. 6. wystawa pt. „Kapliczki, krzyże i męki pańskie". Czynna wt-pt: 8.00-16.30, so: 9.00-13.00, nie: 13.00-17.00.

Ośmiometrowy pociąg

Na wystawie w Galerii „Przystanek Grafika" Muzeum Drukarstwa w Cieszynie królują książki, ale nie byle jakie, tylko artystyczne w najlepszym tego słowa znaczeniu. Wszystkie prezentowane prace to dzieła studentów Instytutu Sztuki w Cieszynie z lat 2010-2014. Tomasz Kipka, komisarz wystawy, tak napisał o pracach: – W obecnej sytuacji (kiedy książki wydawane są w elektronicznej formie – przyp. autora) tradycyjna książka staje się artystycznym obiektem – wierzą w to studenci cieszyńskiego Instytutu Sztuki UŚ, przynajmniej niektórzy. Wierzą też, że każda książka, bez względu na wiek odbiorcy, powinna być obiektem jego pożądania, dlatego w Muzeum Drukarstwa zobaczyć można zarówno książki dedykowane dzieciom, jak i adresowane do odbiorcy dojrzałego.

Na „Przystanku Grafika" wsiądziemy do ośmiometrowego pociągu („Lokomotywa" Iwony Cichy), na drogę „dostaniemy" tabliczkę czekolady („Charlie i fabryka czekolady" Ewy Dei), z kolei kubek gorącego kakao podróżnym zapewni Agnieszka Woźniak. **(o)**

Płacicie dużo za lekarstwa?

Tylko u nas **50 % rabatu** na **dopłatę za lekarstwo** na receptę.

Adres: Jablunkowska 2041, Czeski Cieszyn
Telefon: +420 558 711 902
E-mail: info@lekarna-tesin.cz
E-shop: www.best-lekarna.cz

APTEKA SILESIA

* Platí pro výdej léků na recept, hrazených z veřejného zdravotního pojištění.

GL–206

CZYTAJ NAS CODZIENNIE! www.glosludu.cz

Głos Ludu
Gazeta Polaków w Republice Czeskiej

Przy wsparciu finansowym Ministerstwa Kultury RC wydaje Kongres Polaków w RC, ul. Komeńskiego 4, 737 01 Czeski Cieszyn, IČO: 00535613, w wydawnictwie POL–PRESS, s.r.o. IČO: 26792575 ◆ Adres redakcji: Redakcja „Głos Ludu", ul. Komeńskiego 4, Czeski Cieszyn 737 01 ◆ Redaktor naczelny: Tomasz Wolff, wolff@glosludu.cz ◆ Zastępca redaktora naczelnego, redaktor sportowy: Janusz Bittmar, bittmar@glosludu.cz ◆ Redaktorzy terenowi: Jacek Sikora, sikoraj@glosludu.cz ◆ Danuta Chlup, danuta.chlup@glosludu.cz ◆ Witold Kożdoń, kozdon@glosludu.cz ◆ Elżbieta Przyczko, przyczko@glosludu.cz ◆ Doradca ds. reklamy: Beata Schönwald, beata.schonwald@glosludu.cz ◆ Telefony: sekretariat/centrala 558 731 766, fax: 558 740 044, e-mail: info@glosludu.cz ◆ www.glosludu.cz ◆ Pismo wychodzi we wtorki, czwartki i soboty ◆ Dostawę prenumeratorom prowadzi Česká pošta, s.p., oddělení periodického tisku, Olšanská 38-9, 225 99 Praha 3. Zamówienia: www.periodik.cz, e-mail: postabo.prstc@cpost.cz ◆ Reklamacje tel. 800 300 302 ◆ Kolportaż: PNS, a.s. ◆ Druk: Z + M Partner, spol. s.r.o., Valchařská 3261/17, 702 00 Ostrava ◆ Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca. Zastrzega sobie również prawo ich redagowania i skracania ◆ Numer ewidencyjny Ministerstwa Kultury RC: MK ČR E 588, nr Indeksu 42501, ISSN 1212-4222.

Świadkowie cudownych wyników

I GAMBRINUS LIGA

BANIK OSTRAWA – DUKLA PRAGA 2:0

Do przerwy: 1:0. Bramki: 42. Svěrkoš, 90. Krmenčík. Ostrawa: Pavlenka – Frydrych, Kaša, Baránek, Vengřinek – Greguš, Lindpere (62. Foltýn) – Štěpán, Svěrkoš (87. De Azevedo), Kukec – Narh (76. Krmenčík).

Banik po odwołaniu trenera Komňackiego złapał wiatr w żagle. Procentują zmiany w wyjściowej jedenastce, na które zdecydowali się trenerzy Svědík, Bernady i dyrektor sportowy Slončík. Bohaterem meczu był Svěrkoš, który tuż przed przerwą trafił z granicy pola karnego na 1:0. Ten gol ustawił przebieg wyrównanego pojedynku. – Zgasiłem piłkę w dobrej pozycji i nie mogłem nie trafić – powiedział nam napastnik, który po wyleczeniu operowanego kolana zaliczył trzeci z rzędu występ w podstawowej jedenastce.

Lokaty: 1. Sparta 70, 2. Pilzno 60, 3. Ml. Bolesław 47 pkt. Wczoraj (po zamknięciu numeru) zakończył się mecz Przybram – Znojmo, który miał bezpośredni wpływ na lokaty w strefie spadkowej.

FNL

ZLIN – KARWINA 3:0

Do przerwy: 2:0. Bramki: 1. i 8. Poznar, 65. Zelezník. CZK: 59. Malcharek – 29. Jovanovič. Karwina: Pindroch – Mikula, Ofori, Jovanovič, O. Cverna (62. Holek) – Vaněk, Koutný – Fiala, Gonda (86. Svatonský), Eismann – Kurušta (46. Halaška).

Fot. MFK Karwina

Karwiniacy skompromitowali się w Zlinie.

Przełom kwietnia i maja to idealna pora, by doświadczyć cudownych wyników w rozgrywkach piłkarskich. Ratujący się przed spadkiem Zlin prowadził z Karwiną od 8. minuty 2:0, a po wykluczeniu Jovanoviča dogrywał spotkanie w piknikowym tempie. Pojutrze Karwina zmierzy się w derbach z Trzyńcem. Mecz na Leśnej rusza o 16.00.

VLTAVÍN – TRZYNIEC 1:1

Do przerwy: 0:0. Bramki: 90. Hájek – 87. Joukl. Trzyniec: Paleček – Matoušek, Vomáčka, Čelůstka, Kubáň – Motyčka, Hupka – Joukl (90. Malíř), Málek (65. Gulajev), Ceplák – Gavlák (79. Dedič).

Trzy minuty trwała radość trzynieckich graczy po bramce Joukla. Gospodarze, którzy w drugiej połowie przycisnęli ekipę Karla Kuli, doczekali się zasłużonego remisu. – Głupio stracić dwa punkty w końcówce, ale wciąż mamy lepszą pozycję wyjściową od Vltavína. Wierzę, że uratujemy drugą ligę w Trzyńcu – stwierdził trener Karel Kula.

FRYDEK-MISTEK – CZ. BUDZIEJOWICE 0:2

Do przerwy: 0:1. Bramki: 21. Klesa, 50. Machovec. F-M: Prepsl – Švrček, Cigánek, Literák, Palko – Žídek – Talián, Mozol (83. Soukup), Zapalač, Kmoníček (46. H. Prokeš) – Staško (86. Kovařík).

Lokaty: 1. Hradec Kr. 48, 2. Táborsko 48, 3. Cz. Budziejowice 46,... 5. Karwina 37, 13. Frydek-Mistek 37, 14. Trzyniec 27 pkt.

JANUSZ BITTMAR

W SKRÓCIE

DAWID CHWAŁKA: ZORGANIZUJEMY WIELKIE HOKEJOWE ŚWIĘTO. Polski Związek Hokeja na Lodzie złożył aplikację na organizację Mistrzostw Świata dywizji IA w 2015 roku. Mam nadzieję, że za kilka tygodni będziemy mieć kolejną miłą informację dla fanów polskiego hokeja – poinformował dziennikarzy Dawid Chwałka, prezes Polskiego Związku Hokeja na Lodzie. – Wierzymy, że na 90-lecie związku, które przypada właśnie za rok, zorganizujemy wielkie hokejowe święto – dodał. Przypomnijmy, iż hokejowa reprezentacja Polski awans na zaplecze światowej elity zapewniła sobie, pokonując Chorwację.

* * *

TENISOWE RANKINGI: RADWAŃSKA 3., JANOWICZ WCIĄŻ 21. Jerzy Janowicz nadal zajmuje 21. miejsce w tenisowym rankingu ATP. Polak nie zmienił swojej pozycji, podobnie jak żaden zawodnik z czołowej dziesiątki zestawienia. Numerem jeden przez kolejny tydzień będzie Hiszpan Rafael Nadal. Drugim najwyżej notowanym reprezentantem Polski jest Łukasz Kubot, który zajmuje 76. pozycję. Michał Przysiężny jest 79., spadł o dwie lokaty. W kobiecym zestawieniu bezapelacyjnie prowadzi Amerykanka Serena Williams. Najlepsza z Polek, Agnieszka Radwańska utrzymała trzecią lokatę. **(jb)**

Fortuna Bieg: Polak lepszy od Kenijczyków

Artur Kozłowski z Sieradza został triumfatorem 6. edycji Cieszyńskiego Fortuna Biegu. Trasę 10 km przebiegł w niecałe 30 minut. Polakowi udała się nie lada sztuczka, pokonał bowiem na mecie dwóch faworyzowanych Kenijczyków, Mosesa Bowena i Launena Kwalię. W gronie kobiet najlepsza była ukraińska biegaczka Tatiana Holowczenko. Puchary, dyplomy oraz nagrody pieniężne wręczyli zwycięzcom burmistrzowie obu

→

Fot. ŁUKASZ KLIMANIEC

Na trasie pojawiło się też wielu amatorskich miłośników biegu.

Cieszynów – Vít Slováček i Mieczysław Szczurek oraz wiceprezes Polskiego Związku Lekkoatletycznego, Zbigniew Polakowski.

W wyścigu z korzystnej strony zaprezentowali się też zaolziańscy biegacze. Na świetnym 14. miejscu uplasował się Adam Gaura z Czeskiego Cieszyna, trenujący na co dzień w klubie TJ TŽ Trzyniec. Jego partner klubowy, Michał Ostruszka, dotarł do mety na 25. pozycji. Czwarty w swojej kategorii wiekowej M50, a 60. w klasyfikacji generalnej był Władysław Martynek z Mostów k. Jabłonkowa.

Wyniki: 1. Artur Kozłowski (Polska, KS Sieradz) 29:34, 2. Moses Bowen (Kenia) 29:44, 3. Launen Kwalia (Kenia) 30:53,... 14. Adam Gaura (Cz. Cieszyn, TJ TŽ Trzyniec) 34:23, 22. Michal Stanovský (Ostrawa, SSK Witkowice) 35:04, 25. Michał Ostruszka (Cz. Cieszyn, TJ TŽ Trzyniec) 35:12, 47. Karel Mitura (Karwina, Jaekl Karwina) 37:02, 54. Richard Szarzec (Cz. Cieszyn, Sj Cz. Cieszyn) 37:27, 60. Władysław Martynek (Mosty k. J., SKI Mosty) 37:48.

(jb)

Piłkarski weekend w niższych klasach

MŚLF

PROŚCIEJÓW – ORŁOWA 3:0

Do przerwy: 1:0. Bramki: 11. Krč, 57. Machálek, 59. Rus. Orłowa: Pacanovský – Sporysz, Kaizar, Skoupý (70. Míšanec), Janso – Vlk, Vybíral, Puškáč, Kašša – Kopel (26. Tomáš), Urban (74. Golej).

Imponująca seria dziewięciu spotkań bez przegranej w wykonaniu Slavii dobrnęła do końca. – W Prościejowie pokazaliśmy najgorszy futbol w wiosennej rundzie. Wszystko co piękne, kiedyś się kończy – skomentował przegraną trener Orłowej, Pavel Poledník.

Lokaty: 1. Opawa 41, 2. Ołomuniec B 41, 3. Prościejów 39,... 11. Orłowa 26 pkt. Jutro: Zlin B – Orłowa (16.30).

DYWIZJA – gr. E

PRZERÓW – HAWIERZÓW 2:1

Do przerwy: 2:0. 2. Václavíček, 19. Kyselák – 51. Wojnar. Hawierzów: Svatoš – Večeřa, Babič, Wojnar, Vagner – Byrtus, Zupko, Matušovič (20. Vachtarčík), Klejnot (46. Zavadzan) – Förtser, Valla (77. Osvěčík).

Indianie rozdają wiosną punkty bardziej potrzebnym, niczym legendarny Robin Hood. Kiksów z pierwszej połowy nie udało się już odrobić w drugiej. Nie pomogły też zmiany w hawierzowskim zespole, które wpłynęły na dynamikę gry, ale nic poza tym.

PIOTROWICE – BENESZÓW D. 4:0

Do przerwy: 2:0. Bramki: 38. i 70. Nielek, 7. Staszewski, 82. Miko. Piotrowice: Stach – Hoffmann, Gill, Bernatík, Reichl – Lemchi (73. Kempný), Dittrich, Škuta (81. Sikora), Miko (85. Bajzath) – Nielek, Staszewski (52. Ruisl).

Do piotrowickiego zespołu wrócili obaj polscy napastnicy, a wraz z nimi gole w siatce rywala. Na 1:0 trafił Staszewski z ostrego kąta, na 2:0 Nielek z podania Staszewskiego. W 70. minucie Nielek po rzucie wolnym Dittricha poprawił na 3:0, a wynik meczu ustalił strzałem w okienko Miko – po dograniu z pierwszej piłki Nielka. Polacy czują się w Piotrowicach rewelacyjnie.

KARWINA B – OTROKOWICE 0:0

Karwina B: Lipčák – Koutný, Zielonka, V. Cverna, Nowinski – Kurušta, Svatonský – Kubiena, Holek, Siekiera – Juřena.

Poprawny mecz w barwach rezerw Karwiny zaliczył tylko bramkarz Lipčák. Reszta dostosowała się do słabego sezonu, który może się zakończyć spadkiem do 5. ligi.

Lokaty: 1. Slavičín 39, 2. Liskowiec 37, 3. Určice 36,... 5. Hawierzów 35, 11. Piotrowice 28, 13. Karwina B 25 pkt.

M. WOJEWÓDZTWA

Cz. Cieszyn – Wędrynia 4:1 (Konečný 2, Kupczak, Fizek – Martinčík), Břídličná – Bogumin 3:1 (Holčák 2, Jiřičný – Jatagandzidis), P. Polom – Dziećmorowice 0:1 (Punčochář), Herzmanice – Rymarzów 2:3, Petrzkowice – Witkowice 2:1, Krawarze – Haj 1:1, Karniów – Bruszperk 0:6, Polanka – Frydlant 0:4. Lokaty: 1. Rymarzów 51, 2. Witkowice 42, 3. Krawarze 38,... 7. Wędrynia 30, 8. Bogumin 28, 9. Dziećmorowice 28, 15. Cz. Cieszyn 21 pkt.

I A KLASA – gr. B

Stonawa – Olbrachcice 1:1, Datynie Dolne – Raszkowice 1:1, Czeladna – ČSAD Hawierzów 3:2, Bystrzyca – Petřvald n. M. 2:1, Veřovice – Lutynia Dolna 5:1, Wracimów – Frensztat 3:1, Szonów – Sedliszcze 7:3. Lokaty: 1. Szonów 40, 2. Czeladna 33, 3. Veřovice 32, 4. Olbrachcice 31, 5. Stonawa 30, 6. Datynie Dolne 29, 7. Lutynia Dolna 23, 13. Bystrzyca 18, 14. ČSAD Hawierzów 15 pkt.

I B KLASA – gr. C

Luczina – Piosek 6:3, Dobra – Jabłonków 4:3, Fryczowice – Nydek 1:3, Gnojnik – Mosty 1:4, Dobratice – Sucha G. 5:0, Starzicz – St. Miasto 2:4, Gródek – I. Piotrowice 2:1. Lokaty: 1. Dobratice 44, 2. St. Miasto 36, 3. Fryczowice 28 pkt. W czwartek: Sucha Górna – Nydek (16.00).

MP KARWIŃSKIEGO

Gr. A: Łąki – Sn Orłowa 0:0, Sj Rychwałd – Żuków G. 0:2, Orłowa B – Cierlicko 6:1, TJ Pietwałd – L. Piotrowice B 2:0, Wierzniowice – Dąbrowa 4:2. Lokaty: 1. Żuków G. 26, 2. Dąbrowa 21, 3. TJ Pietwałd 20 pkt. **Gr. B:** V. Bogumin – B. Rychwałd 5:3, F. Orłowa – Zabłocie 2:4, Bogumin B – Sn Hawierzów 3:2. Lokaty: 1. Zabłocie 12, 2. Sn Hawierzów 9, 3. Bogumin B 9 pkt.

MP FRYDEK-MISTEK

Dobra B – Niebory 2:1, Bukowiec – Śmiłowice 2:3. Lokaty: 1. Śmiłowice 41, 2. Ostrawica 40, 3. Palkowice 37 pkt.

RP FRYDEK-MISTEK

Milików – Kuńczyce p. O. 6:1, Nawsie – Wędrynia B 3:0, Toszonowice – Oldrzychowice 4:0. Lokaty: 1. Wojkowice 25, 2. Toszonowice 24, 3. Wędrynia B 22 pkt. **(jb)**